

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 5/2009

Cena \$ 2.50

MAY 2009

Kaple sv. Floriána u Moravského Krumlova

Svatý Florián, ochránce před ohněm, je po staletí patronem Moravského Krumlova, který se nachází 26 kilometrů jihozápadně od Brna. Již roku 1623 stála na náměstí kašna s jeho sochou. Ta se bohužel nedochovala. Byla odstraněna po II. světové válce.

Dodnes je však nepřehlédnutelnou dominantou města kaple sv. Floriána, stojící na strmém skalnatém ostrohu zvaném Spielberg. Ke kapli, postavené jako díkůvzdání sv. Floriánu, se vztahuje legenda o záchraně knížete Antonína Floriána z Lichtenštejna. Ten se jednou vracel z honu a za bouře se mu spláhl kůň. Kníže úpěnlivě prosil svého patrona sv. Floriána o pomoc a kůň se zázrakem zastavil těsně na okraji srázu. Na památku své záchrany se kníže rozhodl na kopci postavit kapli. V té době bylo město Moravský Krumlov sužováno četnými požáry, proto si místní obyvatelé vybrali za patrona a ochránce města sv. Floriána, který je dodnes uctíván jako patron hasičů.

Tak byla po dohodě s měšťany v roce 1695 knížetem Maxmiliánem z Lichtenštejna zahájena stavba kaple. Kaple sv. Floriána byla vybudována v barokním slohu a byla vysvěcena 30. června 1697. Od této doby se pro kopec vžil název „Floriánek“.

Pozoruhodná souměrná stavba obdélníkového půdorysu připomíná z dálky spíše zámecký palác s okny v prvním a druhém patře a čtyřmi nárožními věžemi. Ještě impozantněji musela působit kaple ve své původní podobě, kdy se nad jejím středem vypínala ještě pátá vysoká věž. Ta však byla později odstraněna. Kaple je vystavěna z lomového kamene prokládaného cihlou. Má tři vchody, dva v bočních stěnách a třetí v průčelí. Nad ním vysoko ve štítě je socha sv. Floriána. Stejně neobvyklé je i vnitřní řešení kaple. Chránová loď se v půdoryse blíží čtverci a je vysoká 12 metrů. Je zaklenuta valenou klenbou a má dva kůry. Jeden je umístěn nad hlavním oltářem, zasvěceným sv. Floriánu, který zdobí obraz světce od známého barokního malíře Gutweina, druhý kůr se nachází na protilehlé jižní straně. Oba kůry mají samostatné vchody a vystupuje se na ně po točitých schodištích. Kaple měla ještě dva

krásné boční oltáře, varhany a dva zvony. Za napoleonských válek v roce 1809 se u Moravského Krumlova utábořila francouzská vojska (kolem 10 tisíc mužů), která kapli zpusťovala. V roce 1829 byl uloupen zvon. Teprve v roce 1833 bylo rozhodnuto o obnovení kaple. To podporoval zejména knížecí inspektor statků Matthias Zimmerman, který dal pro tento účel přivést zařízení z kaple ve Velkých Losinách. Daroval také mariánský obraz. Náklady na obnovu kaple byly hrazeny z darů a sbírek a podíleli se na ní i místní řemeslníci. 4. května 1834 se konalo slavnostní vysvěcení. Město darovalo kapli tzv. bouřkový zvon z tehdejší radnice. Byly pořízeny i nové varhany, na které se hrálo poprvé 25. dubna 1838 na paměť 148. výročí velkého požáru města. V 60. letech 20. století byla kaple a její zařízení zdevastováno, včetně varhan. Byl poškozen také Gutweinův barokní obraz Sv. Floriána. Po několikerém poničení interiéru byla nakonec kaple uzavřena a zbylý vnitřní mobiliář odstěhován.

Po roce 1989 byly obnoveny poutě, které se zde s výjimkou doby komunistické vlády v zemi, konaly téměř tři sta let. V létě 1997 byla zahájena nákladná oprava celého objektu, byly restaurovány všechny kamenické prvky a zhotovena nová fasáda. Bylo také zabudováno večerní osvětlení. Hlavní pout' se zde koná vždy v neděli po svátku sv. Floriána (4. května), kdy bývá za přítomnosti několika tisíc poutníků z celého širého okolí pod širým nebem sloužena slavnostní mše svatá. K uctění svého patrona sem také přicházejí uniformované hasičské sbory z nedalekých obcí. V průběhu roku se zde konají bohoslužby jen příležitostně a občas se zde také pořádají koncerty vážné hudby.

Svatý Florián

Florián se narodil v druhé polovině 3. století v Zieselmaueru u Vídně. Byl pokřtěn a vychován křesťansky. Po několika letech činnosti důstojníka v římském vojsku se stal vedoucím kanceláře císařského místodržícího v římském Lauriacu,

což je dnešní Lorch v Horním Rakousku. Císař Dioklecián (284-305) povýšil Lauriacum na hlavní město provincie Noricum, a tak město získalo velký význam.

Když na počátku 4. století vypuklo za císaře Diokleciána kruté pronásledování křesťanů, bylo i v Noriacu zatčeno 40 křesťanů a uvrženo do žaláře. Florián, který byl praktický křesťan, chtěl pomoci zatčeným a plánoval jejich tajné osvobození. Při pokusu dostat se do žaláře však byl sám zatčen a předveden před místodržícího Akvilina, svého přímého představeného. Když odmítl obětovat pohanským bohům a zřeknout se křesťanské víry, byl krutě mučen a nakonec mu pověsili na krk mlýnský kámen a svrhli ho do řeky Ennsu. Legenda dále vypráví, že Floriánovo mrtvé tělo bylo vyplaveno na skálu, kde je potom hlídal orel, aby ho pohané nemohli zhanobit. Vdova jménem Valerie pak Floriánovo tělo tajně pochovala na svém statku. V 8. století vznikl nad hrobem mučedníka z rozhodnutí pasovského biskupa klášter Augustiniánů kanovníků. Místo pojmenované sv. Florián u Lince je dodnes cílem mnoha poutníků. Floriánovy ostatky jsou uloženy v kryptě klášterního kostela.

Před a po druhé světové válce byly prováděny také v Lorchu rozsáhlé archeologické vykopávky, při nichž byly nalezeny ostatky ostatních 40 mučedníků, za něž obětoval Florián svůj život. Jsou dnes uloženy na hlavním oltáři loršské baziliky.

Sv. Florián je velmi uctíván nejen v Rakousku, ale také v Bavorsku, českých zemích a v Maďarsku. Zobrazován bývá jako římský voják s kopím nebo korouhví v jedné ruce a s nádobou vody, kterou hasí hořící dům v druhé ruce. Je vzýván jako ochránce proti ohni a uctíván jako patron hasičů.

Připravil Fr. Dušan Hladík

*Foto na titulní straně:
Poutní kaple sv. Floriána
na kopci u Moravského Krumlova*

K svátku matek

*Cestička k domovu známě se vine,
hezčí je, krásnější než všechny jiné.
Douška a šalvěje kolem ní voní
nikde se nechodí tak, jako po ní.*

*A kdybych na světě bůhvíkam zašel,
tu cestu k domovu vždycky bych našel.
A kdybych ve světě smutně se míval,
na téhle cestičce vždy bych si zpíval...*

Báseň Karla Václava Raise „Cestička k domovu“ mluví za nás za všechny zapadlé vlastence po celém světě. I my, přestože jsme z domova již více než 60 let, na cestičku k domovu stále vzpomínáme. Byla opravdu krásnější než všechny jiné. I tráva kolem ní byla zelenější a fialky voněly víc než všechny jiné...

Škoda jen, že já maminku doma již nenajdu. S mými kroky odešly i roky dlouhého a marného čekání. Maminka moje již nebude stát u vrátek naší zahrádky, nebude mi mávat na přivítanou. Víím, že by také lkala jako tenkrát, když jsem odcházel a naposled ji políbil... Tenkrát to byly slzy smutku, dnes by to byly slzy radosti, že jsem se vrátil. Maminka moje milá by mě jistě pohladila a na čelo políbila...

Dnes i kdybych domů zpátky šel, maminku bych doma nenašel. Víím, že tenkrát, když maminka umírala, že se na mne ptala. Na moji žádost vroucí mocipáni odpověděli, že jsem „nežádoucí“...

Odpusť mi, maminko má, já víím, jak těžko se umírá...

Jen dopis s černým rámečkem mi poslali.
Byl to dopis smutný a krátký, který jsem v slzách čet.
U srdce mě zbolelo a rázem se mi zřítíl svět.
JULIE HROMÁDKOVÁ, maminka a babička,
odešla tiše tak, jako vždy žila...
a moje cestička k domovu osiřela.
A kdybych ve světě bůhvíkam šel
takovou maminku nikdy bych nenašel...

A tak, milí přátelé, pokud již vaše maminky odešly na věčnost, vzpomeňte na ně v modlitbě.

A ty živé druhou neděli květnovou navštivte s kytičkou a poděkováním za jejich lásku.

Lubomír Hromádka

Matka

**Byla tichá a jak jaro krásná,
obyčejná a prostá jak my,
ona na svět nám Boha přinesla,
do slzí naší země nové dny zazářily.**

**Matka, která všem porozumí,
srdcem objímá každého z nás.
Matka uvidět dobro v nás umí,
ona je s námi v každý čas.**

**Dnes je ve světě potřeba dobra,
pak nesvár a zlo nezvítězí.
Třeba tepla, jež prozáří život,
třeba Boha, a proto nes ho všem, tak jak ona**

**Matka, která všem porozumí,
srdcem objímá každého z nás.
Matka uvidět dobro v nás umí,
ona je s námi v každý čas.**

Zpěvník křesťanských písní Hosana 2

LITURGICKÁ ČTENÍ

6. neděle velikonoční - 17. května 2009

1. ČTENÍ - Sk 10, 25-26. 34-35. 44-48

Čtení ze Skutků apoštolů.

Když Petr přišel do Césareje, Kornélius mu šel vstříc a padl mu v hluboké úctě k nohám. Ale Petr ho zvedl se slovy: „Vstaň! Vždyť i já jsem jen člověk.“ Tu se Petr ujal slova a promluvil: „Teď opravdu chápu, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě je mu milý ten, kdo se ho bojí a dělá, co je správné.“ Když ještě Petr mluvil, sestoupil Duch svatý na všechny, kdo tu feč poslouchali. A žasli věřící obrácení ze židovství, kteří přišli s Petrem, že i na pohany byl vylit dar Ducha svatého. Slyšeli totiž, jak mluví cizími jazyky a velebí Boha. Tehdy Petr řekl: „Může někdo odpírat křestní vodu těm, kteří jako my přijali Ducha svatého?“ Pak rozkázal, aby je pokřtili ve jménu Ježíše Krista. Potom ho prosili, aby u nich zůstal ještě několik dní.

2. ČTENÍ - 1 Jan 4, 7-10

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milování, milujme se navzájem, protože láska je z Boha, a každý, kdo miluje, je zrozen z Boha a poznává Boha. Kdo nemiluje, Boha nepoznal, protože Bůh je láska. V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jednorozeného Syna, abychom měli život skrze něho. V tom záleží láska: ne že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako smírnou obět' za naše hříchy.

EVANGELIUM - Jan 15, 9-17

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila. To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože vám jsem oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý. Potom vám Otec dá všechno, oč ho budete prosit ve jménu mém. To vám přikazuji: Milujte se navzájem!“

7. neděle velikonoční - 24. května 2009

1. ČTENÍ - Sk 1, 15-17. 20-26

Čtení ze Skutků apoštolů.

Petr se postavil před bratry - bylo tam shromážděno na sto dvacet lidí - a řekl: „Bratři, muselo se splnit to, co v Písmu předpověděl Duch svatý skrze Davida o Jidášovi, který se stal vůdcem těch, kdo zatklí Ježíše. Počítal se totiž k nám a měl účast na této naší službě.

Stojí totiž v knize Žalmů: 'Ať jeho dům zpustne, nikdo ať v něm nebydlí' a 'jeho úřad ať dostane jiný'. Je tedy nutné, aby některý z těch mužů, kteří s námi chodili po celou tu dobu, kdy Pán Ježíš mezi námi žil, od Janova křtu až do dne, kdy byl od nás vzat, aby se jeden z nich stal spolu s námi svědkem jeho zmrtvýchvstání.“ Vybrali tedy dva: Josefa, kterému se říkalo Barsabáš - přijmení měl Justus - a Matěje. A takto se modlili: „Pane, ty znáš srdce všech. Ukaž, kterého z těch dvou jsi vyvolil, aby přešel místo v této apoštolské službě, kterou Jidáš zrádně opustil, aby odešel na místo, kam patřil.“ Losovali tedy, a los padl na Matěje. Byl proto přibrán k jedenácti apoštolům.

2. ČTENÍ - 1 Jan 4, 11-16

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milování, když nás Bůh tak miloval, máme se i my navzájem milovat. Boha nikdo nikdy nespasil. Když se milujeme navzájem, Bůh zůstává v nás a jeho láska je v nás přivedena k dokonalosti. Že zůstáváme v něm a on v nás, poznáváme podle toho, že jsme od něho dostali jeho Ducha. My jsme očití svědkové toho, že Otec poslal svého Syna jako spasitele světa. Kdo vyznává, že Ježíš je Syn Boží, v tom zůstává Bůh a on v Bohu. My, kteří jsme uvěřili, poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám. Bůh je láska; kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.

EVANGELIUM - Jan 17, 11b-19

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš pozdvihl oči k nebi a modlil se: „Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno jako my. Dokud jsem byl s nimi, já jsem je zachovával ve tvém jménu, které jsi mi dal. Chránil jsem je a nikdo z nich nezahynul kromě toho, který propadl záhubě, aby se naplnilo Písmo. Nyní jdu k tobě, ale toto mluvím ještě ve světě, aby měli v sobě plnost mé radosti. Dal jsem jim tvé slovo. Svět k nim pojal nenávisť, protože nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. Neprosím, abys je ze světa vzal, ale abys je zachránil od Zlého. Nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. Posvěť je v pravdě; tvé slovo je pravda. Jako jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa. A pro ně se zasvěcuji, aby i oni byli posvěceni v pravdě.“

Seslání Ducha svatého - 31. května 2009

1. ČTENÍ - Sk 2, 1-11

Čtení ze Skutků apoštolů.

Nastal den letnic a všichni byli společně pohromadě. Najednou se ozval z nebe hukot, jako když se přičene silný vítr, a naplnil celý dům, kde se zdržovali. A ukázaly se jim jazyky jako z ohně, rozdělily se a nad každým z nich se usadil jeden. Všichni byli naplnění Duchem svatým a začali mluvit cizími jazyky, jak jim Duch vnukal, aby promlouvali. V Jeruzalémě bydleli zbožní židé ze všech možných národů pod nebem. Když se ten zvuk ozval, hodně lidí se sběhlo a byli ohromeni, protože každý z nich je slyšel, jak mluví jeho vlastní řečí. Žasli, divili se a říkali: „Ti, co tak mluví, nejsou to všichni Galilejci? Jak to tedy, že každý z nás slyší svou mateřštinu? My Parthové, Médové, Elamité, obyvatelé Mezopotámie, Judská a Kappadokie, Pontu a Asie, Frýgie a Pamfylie, Egypta a lybijského kraje u Kyrény, my, kteří jsme připutovali z Říma, židé i proselyt, Kréťané i Arabové: slyšíme, jak našimi jazyky hlásají velké Boží skutky.“

2. ČTENÍ - Gal 5, 16-25

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Galaťanům.

Bratři! Žijte duchovně, a nepropadnete žádostem těla. Tělo totiž touží proti duchu, a duch zase proti tělu. Mezi nimi je vzájemný odpor, takže neděláte, co byste chtěli. Jestliže se však necháváte vést Duchem, nejste už pod Zákonem. K jakým skutkům vede tělo, je všeobecně známo. Je to: smilstvo, nečistota, chlípnost, modloslužba, čarodějnictví, nepřátelství, sváry, žárlivost, hněvy, ctižádost, nesvornost, stranicství, závist, opilství, hýření a jiné takové věci. Řekl jsem vám to už dříve a říkám to ještě jednou: lidé, kteří takovéto věci dělají, nebudou mít podíl v Božím království. Ale ovocem Ducha je láska, radost, pokoj, shovívavost, vlídnost, dobrota, věrnost, tichost, zdrženlivost. Proti takovým věcem se nestaví žádný zákon. Ti, kdo náležejí Kristu Ježíši, ukřižovali svoje tělo i s jeho vášněmi a žádostmi. Protože Duch je našim životem, podle Ducha také jednejme!

EVANGELIUM - Jan 15,26-27; 16,12-15

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Až přijde Přímluvce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, který vychází od Otce, ten vydá o mně svědectví. Vy také vydávejte svědectví, protože jste se mnou od začátku. Měl bych vám ještě mnoho jiného říci, ale teď byste to nemohli snést. Ale až přijde on, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy. On totiž nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit to, co uslyší, a oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, protože z mého vezme a vám to oznámí. Všechno, co má Otec, je moje; proto jsem řekl, že z mého vezme a vám to oznámí.“

Nejsvětější Trojice - 7.června 2009**1. ČTENÍ - Dt 4, 32-34, 39-40**

Čtení z páté knihy Mojžíšovy.

Mojžíš řekl lidu: „Ptej se dávných dob, které tě předcházely ode dne, kdy Bůh stvořil člověka na zemi: ptej se od jednoho konce nebes k druhému, stalo se někdy něco tak velkého nebo bylo něco podobného slyšet, aby nějaký národ slyšel hlas Boha, mluvícího z ohně, jako jsi slyšel ty, a zůstal naživu? Nebo zkusil nějaký bůh přijít a vyvolit si národ uprostřed jiného národa zkouškami, znameními, divy, bitvami, mocnou rukou, napřaženým ramenem, úžasnými děsnými činy, jak pro vás to všechno učinil Hospodin, váš Bůh, před vašimi zraky v Egyptě? Uznej to dnes a uvaž v srdci: je to Hospodin, Bůh nahoře na nebi jako dole na zemi; není jiného boha. Zachovávej jeho nařízení a jeho příkazy, které ti dnes přikazují, abys byl šťastný ty a tvoji synové po tobě, abys dlouho žil na zemi, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává navždy.“

2. ČTENÍ - Řím 8, 14-17

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Všichni, kdo se dávají vést Božím Duchem, jsou Boží synové. Nedostali jste přece ducha otroctví, že byste museli zase znova žít ve strachu. Dostali jste však ducha těch, kdo byli přijati za vlastní, a proto můžeme volat: „Abba, Otče!“ Spolu s naším duchem to potvrzuje sám Duch svatý, že jsme Boží děti. Jsme-li však děti, jsme i dědici: dědici Boží a spoludědici Kristovi. Musíme ovšem jako on trpět, abychom tak mohli spolu s ním dojit slávy.

EVANGELIUM - Mt 28, 16-20

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Jedenáct učedníků odešlo do Galileje na horu, kam jim Ježíš učil. Uviděli ho a klaněli se mu, někteří však měli pochybnosti. Ježíš k nim přistoupil a promluvil: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!“

Těla a Krve Páně - 14.června 2009**1. ČTENÍ - Ex 24,3-8**

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Mojžíš přišel a sdělil lidu všechna Hospodinova slova a ustanovení. Lid odpověděl jedním hlasem: „Splníme všechno, co mluvil Hospodin!“ Mojžíš pak všechna Hospodinova slova napsal; časné zrána, pak vstal a postavil pod horou oltář a dvanáct pamětních kamenů podle dvanácti kmenů Izraele. Poslal jinochy z izraelských synů, aby obětovali celopaly a přinesli býčky jako pokojné oběti Hospodinu. Mojžíš vzal polovici krve, vлил ji do obětních misek a zbylou polovici krve postříkal oltář. Pak vzal knihu smlouvy a četl ji nahlas lidu. A oni řekli: „Poslušně splníme všechno, co mluvil Hospodin.“ Potom vzal Mojžíš krev, pokropil lid a řekl: „Hle, to je krev smlouvy, kterou s vámi sjednal Hospodin podle všech těchto slov.“

2. ČTENÍ - Žid 9,11-15

Čtení z listu Židům.

Bratři! Kristus přišel jako velekněz budoucích hodnot; prošel stánkem větším a dokonalejším, který není udělán lidskýma rukama, to je: nenáleží k tomuto stvořenému světu, a vešel jednou provždy do svatyně, ne s krví kozlů a telat, ale se svou vlastní krví, a tím nám získal věčné vykupení. Jestliže už samo pokropení krví kozlů, býků a popel z jalovice posvěcuje ty, kteří jsou nečistí, k čistotě těla, čím spíše krev Krista, který skrze věčného Ducha sám sebe přinesl Bohu jako oběť bez poskvrny, očistí naše svědomí od mrtvých skutků, abychom mohli sloužit Bohu živému. A proto on je prostředníkem nové smlouvy. Svou smrtí dal zadostiučinění za hříchy spáchané v době, kdy ještě platila dřívější úmluva. Tím se povoláním dostává splnění slibu o věčném dědictví.

EVANGELIUM - Mk 14, 12-16. 22-26

Slova svatého evangelia podle Marka.

První den o svátcích nekvašeného chleba, když se zabíjel velikonoční beránek, zeptali se učedníci Ježíše: „Kam chceš, abychom ti šli připravit velikonoční večeři?“ Tu poslal dva ze svých učedníků a řekl jim: „Jděte do města a tam vás potká člověk, který ponese džbán vody. Jděte za ním, a kam vejde, řekněte hospodáři: 'Mistr vzkazuje: Kde je pro mě večeřadlo, v kterém bych mohl se svými učedníky jíst velikonočního beránka? On vám ukáže velkou horní místnost opatřenou lehátkem a připravenou. Tam nám přichystejte večeři!“ Učedníci odešli, přišli do města a našli všechno tak, jak jim řekl, a připravili velikonočního beránka. Když jedli, vzal chléb, požehnal ho, lámal a dával jim ho se slovy: „Vezměte. To je mé tělo.“ Potom vzal kalich, vzdal díky, podal jim ho a pil z něho všichni. A řekl jim: „To je má krev, krev nové smlouvy, která se prolévá za všechny. Amen, pravím vám: Už nikdy nebudu pít z plodu révy až do toho dne, kdy z nového plodu budu pít v Božím království.“ Potom zazpívali chvalozpěv a vyšli na Olivovou horu.

ZPRÁVY Z VLASTI

Carolina od 1. do 30. dubna 2009

Politické události

Prezident USA Barack

Obama zavítal do Prahy

V rámci své první zahraniční cesty přijel americký prezident Barack Obama i do České republiky. Do Prahy jej zavedl především summit EU-USA, který se konal v neděli 5. dubna v Kongresovém centru. Prezident Obama v Praze také přednesl svůj jediný veřejný projev v Evropě. Obama, doprovázený manželkou Michelle a ministryní zahraničí Hillary Clintonovou, přicestoval 4. dubna v podvečer ze Štrasburku, kde se zúčastnil summitu NATO. Oficiální program začínal až v neděli ráno. Po příjezdu na Pražský hrad vykonal americký prezident uvítací přehlídku Hradní stráž. Poté následovalo krátké bilaterální jednání mezi Českou republikou a Spojenými státy, za českou stranu se účastnili prezident Václav Klaus a premiér v demisi Mirek Topolánek. Na Hradčanském náměstí se již od sedmé hodiny ranní tísnilo tisíce lidí, kteří si přišli vyslechnout Obamův projev. Každý z návštěvníků musel absolvovat přísnou bezpečnostní kontrolu. Barack Obama předstoupil před publikum krátce po desáté hodině. Poděkoval za vřelý přijetí a připomněl, že v roce 1918 naopak prezident Tomáš Garrigue Masaryk hovořil v Chicagu ke stu tisíc lidí. Obama ocenil Prahu jako město, které má tisíciletou historii. Z moderních dějin vzpomněl Pražské jaro a Sametovou revoluci. Hlavním tématem jeho projevu však byla

světová bezpečnost, konkrétně jaderné zbraně. Řekl, že je třeba nastoupit politiku odzbrojování, zakázat jaderné testy a zlikvidovat černý trh se surovinami pro takové zbraně. "Existence tisíců jaderných zbraní je nejnebezpečnějším dědictvím studené války. Mezi Spojenými státy a Sovětským svazem nebyla vedena žádná jaderná válka, ale generace žily s vědomím, že jejich svět může být vygumován jediným zábleskem světla. Města jako Praha, která existovala po staletí a zosobňovala krásu, talent a lidskost, by přestala existovat," uvedl. Prezident nepřímou naznačil i vývoj plánovaného protiraketového radaru v Brdech: pokud Írán ustoupí od svého jaderného vojenského programu, nebude nutné takovou ochranu budovat. Právě Írán a Severní Korea Obama ve svém projevu zmínil jako dvě největší hrozby v otázkách jaderné bezpečnosti světa. Severní Korea v neděli ráno vypustila raketu dlouhého doletu; na tuto událost Obama reagoval okamžitým prohlášením, odpoledne pak vzešla společná deklarace na neformálním summitu EU-USA. Barack Obama se dotkl i otázky životního prostředí. Podle něj se musí Spojené státy také zapojit do boje proti klimatickým změnám a hledat nové palivové zdroje. Projev trval asi 25 minut. Obama sklídl v jeho průběhu mnohokrát potlesk, mohutných ovací se dočkal i po skončení. Následně se americký prezident přesunul do Kongresového centra, kde po

poledni začínalo jednání mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými. Obama s Clintonovou zde byli hlavními hosty, sjeli se však vrcholní političtí představitelé všech 27 členských zemí EU. Na summitu Obama podle serveru Novinky.cz zopakoval, že USA budou bojovat se změnami klimatu. Vyzval také EU, aby přijala vězně z kontroverzní věznice Guantánamo, a vyjádřil se pro přijetí Turecka do EU, k čemuž má řada členských států dlouhodobé výhrady. "Pro novou americkou administrativu je Turecko důležité jako most do muslimského světa," vyjádřila se pro iDnes.cz politoložka Jana Sehnálková z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Spojeným státům by podle ní členství Turecka v EU pomohlo. "Ukázalo by otevřený přístup Západu k muslimskému světu." Obama hovořil i o misi v Afghánistánu a o tom, že je velmi důležité, aby si afghánský lid mohl vybudovat nadějnou budoucnost. Po summitu se Barack Obama ještě krátce sešel s bývalým českým prezidentem Václavem Havlem. Kolem šesté večerní hodiny pak odletěl z ružýnského letiště do Turecka, kde jeho evropská cesta končila.

Návštěvu Obamy v Praze

doprovázely demonstrace

Návštěvu Baracka Obamy v Praze využily stovky demonstrantů k vyjádření svých postojů především vůči výstavbě radarové základny. Demonstrace začaly v sobotu 4. dubna již před prezidentovým příletem. Hnutí Nenásilí vyvěsilo na Mostě legii transparent s nápisem Yes, we can say no to US military base (Ano, můžeme říct ne americké vojenské základně). Reagovali tak na heslo Oba-

movy předvolební kampaně. "Chceme prezidentovi říct, že většina obyvatel České republiky si nepřeje cizích vojáků na našem území," citoval iDnes.cz mluvčího hnutí Jana Tamáše. Jinou protiradarovou demonstraci svolalo na Palachovo náměstí hnutí Ne základnám. Účastníci se neúspěšně pokusili spálit figuríny bývalého prezidenta George W. Bushe a jeho ministryně Condoleezy Riceové, poté je hodili do Vltavy. Kolem páté hodiny je na Palachově náměstí vystřídali příznivci radaru. I oni na svých transparentech použili předvolební heslo demokratického kandidáta: US radar? Yes, we can (Americký radar? Ano, můžeme). "Svoboda a demokracie nezůstane nikdy tam, kde jsou lidé pasivní," řekl podle iDnes svolavatel akce Jan Šínágl. Demonstrace pokračovaly i v neděli. Už v sedm ráno se několik členů hnutí Nenásilí sešlo v Nerudově ulici blízko Hradčanského náměstí. V tichosti, jen prostřednictvím transparentů Jsme neviditelní a Chceme demokracii, vyjádřili nesouhlas s radarem. Později se přesunuli na Staroměstské náměstí a na Vyšehrad. V přístupu ke Kongresovému centru, kde zasedaly špičky EU a USA, jim zabránili policisté. Stejně neúspěšně skončil i pokus aktivistů z iniciativy Ne základnám. Raketová základna však nebyla jediným tématem protestů. V neděli brzy ráno se šest horolezců z Greenpeace spustilo z Nuselského mostu a zůstalo zavěšeno na lanech. Transparentem Zachraňme klima vyžývali k ohledům vůči životnímu prostředí. Ekologičtí aktivisté se dopoledne sešli i na Alšově náměstí na akci nazvané Záchrana klimatu je

ve vašich rukou, nerozhodnost zabíjí. Na obličejích měli masky britského premiéra Gordona Browna, francouzského prezidenta Nicolase Sarkozyho a německé kancléřky Angely Merkelové a symbolicky si házeli s míčem v podobě zeměkoule. Počítadlo za jejich zády ukazovalo čas zbývající do prosincové konference OSN o změnách klimatu. Žádný z protestů nenarušil průběh prezidentské návštěvy.

Koalice a ČSSD se shodly na dočasné vládě

Dvanáct dní po pádu vlády se lídři ODS, ČSSD, KDU-ČSL a SZ domluvili na předsedovi vlády odborníků, který by měl úřadovat do předčasných voleb 9. a 10. října. Je jím šéf Českého statistického úřadu Jan Fischer. Návrh na obsazení vládních křesel mezi sebe rozdělila koalice a sociální demokraté. Jistotu, že domluvy o vládě proběhnou, jak mají, měla zajistit dohoda mezi koalicí a ČSSD, složená ze dvou bodů: předčasných voleb a překlenovací vlády. Den po jejím podepsání však lidovci prohlásili, že se na nové vládě odborníků podílet nebudou. Vládu odborníků hodlají podpořit až podle jejího programu. Předseda KDU-ČSL Jiří Čunek řekl, že ČSSD a ODS mají ve Sněmovně dost hlasů, aby předčasné volby a vládu odborníků prosadily samy. "My jdeme od této dohody pryč, ale zároveň nemáme nic proti tomu, aby ji ty tři strany dodržely," řekl podle iDnes.cz Čunek a na pondělním vedení strany spolurozhodl, aby se lidovci na nové vládě nepodíleli. Část klubu včetně ministra financí Miroslava Kalouska s tímto rozhodnutím nesouhlasila. Kalousek po jednání řekl, že za KDU-ČSL už kandidovat nebude.

Novým premiérem je Jan Fischer

Premiérem nové vlády se stal předseda Českého statistického úřadu Jan Fischer a 9.dubna složil na Hradě slib prezidentu Václavu Klausovi. "Funkce to je náročná a v náročné situaci. I pro vás je to situace nová, nečekaná, ale věřím, že úkol zvládnete a já jsem připravený vám být nápomocen," řekl Václav Klaus novému premiérovi. Vláda Mirka Topolánka padla 24.března vyslovením nedůvěry, zůstává ale v demisi ještě do 9.května. Fischerův kabinet má zemi dovést k předčasným volbám v první polovině října.

Jan Fischer se narodil 2.ledna 1951. Titul kandidáta věd získal na Národohospodářské fakultě VŠE. Od dubna 2003 stál v čele Českého statistického úřadu. Nyní je bez politické příslušnosti. V letech 1980 až 1989 byl členem KSČ. Fischer doufá, že se mu povede sestavit takový tým odborníků, který zajistí, aby země fungovala a měla výkonnou funkční exekutivu. Sám sebe v čele vlády označil za člověka nepolitického, odborníka, který má dostatečně dlouhé zkušenosti ze státní administrativy. Jeho priority jsou dotáhnout předsednictví EU, zmenšit dopad krize na populaci ČR a zachovat produktivní a dobrý chod státní administrativy.

Premiér Fischer vybírá ministry, na 15 křesel má 17 kandidátů

Nový předseda úřednické vlády Jan Fischer má seznam kandidátů na posty ministrů, který chce v pátek předložit prezidentu Klausovi. Vláda má být jmenována 9. května a zemi by měla přivést k předčasným volbám v první polovině října. S kandidátskými

návrhy za Fischerem přišli předsedové ODS, ČSSD a SZ - Mirek Topolánek, Jiří Paroubek a Martin Bursík. Podle dohody, kterou 5.dubna uzavřela vládní koalice s ČSSD, měli sociální demokraté navrhnout sedm a koalice osm ministrů. Jako první se 15.dubna sešel s Fischerem Paroubek a za ČSSD navrhl sedm členů vlády. Funkci ministra zahraničí by měl vykonávat současný náměstek ministra zahraničí Jan Kohout a šéf antimonopolního úřadu Martin Pecina byl navržen na post ministra vnitra. Ředitel agentury Czech Tourism Rostislav Vondruška je kandidátem na ministra pro místní rozvoj, velvyslanec při NATO Štefan Fule na ministra pro evropské záležitosti, tajemník a náměstek ministra vnitra Petr Šimerka na ministra práce a sociálních věcí, předseda Českého báňského úřadu Ivo Pěgřimek na ministra průmyslu a obchodu a Jakub Šebesta, ředitel Státní zemědělské a potravinářské inspekce, na ministra zemědělství. Ve čtvrtek 16.dubna se Fischer sešel nejprve s Bursíkem. Ten mu navrhl bývalého náměstka ministra životního prostředí Ladislava Mika na svůj post ministra životního prostředí, náměstka Ondřeje Lišky Jakuba Durra na post ministra školství a Martu Smolíkovou, ředitelku a zkladatelku neziskové organizace ProCulture, na ministryni kultury. Jako poslední navrhoval Fischerovi jména kandidátů Topolánek. Novým ministrem financí by se podle ODS měl stát dosavadní ředitel správy majetku ministerstva financí Tomáš Uvíra, ministrem obrany dosavadní 1.náměstek Martin Barták, ministrem dopravy 1.námě-

stek ministra dopravy Gustáv Slamečka, ministryní spravedlnosti ředitelka Justiční akademie v Kroměříži Daniela Kovářová a dosavadní ředitelka Všeobecné fakultní nemocnice v Praze Dana Jurásková je kandidátkou na ministryni zdravotnictví. Topolánek, stejně jako před ním Bursík, navrhl své dva kandidáty na posty ministrů kultury a školství. Ty by měli podle ODS zastávat ředitel Národního technického muzea Horymír Kubiček a ministryně školství první Topolánkovy vlády Miroslava Kopicová.

Česká speciální jednotka v Afghánistánu neuposlechla rozkaz

Jednotka speciálních sil Vojenské policie SOG při jedné z misí v Afghánistánu nepomohla svému nadřízenému týmu z Velké Británie. Při obklíčování nepřátel se česká část úderného týmu stáhla a v kritické chvíli ne kryla své kolegy. Situace se prý zdála nepřehledná a nebezpečná, a proto se vojáci vzepřeli rozkazu. Informaci 21.dubna přinesla MF Dnes. Dosud chválení profesionálové tak získávají pověst nespolehlivých, neboť se nejedná o první šokbrtnutí této jednotky. "Neustálé dohadování, jaké úkoly máme vlastně plnit a jaké ne, vyústilo v několika případech k odchodu z boje a v nedůvěru velení britské divize, pod níž jsme spadali," řekl pro server iDnes.cz jeden z vojáků. I ostatní přičítají vzájemné spory nejasným rozdělením kompetencí. Situaci v jednotce řeší ministerstvo obrany a uvažuje o reorganizaci. Už 11.dubna informovala Česká televize o tom, že SOG museli opustit její šéf Petr Krčmář a další dva velitelé. Speciální útvar

vojenské policie SOG vznikl v roce 2002 za účelem plnit nestandardní úkoly, kde výcvik běžných vojáků nestačí. Určen je především pro ochranu důležitých osob v nebezpečných situacích a k protiteroristické činnosti. Od svého vzniku působí v zahraničí zejména na Blízkém východě, od října minulého roku pod přímým velením Regionálního velitelství Východ v Lógaru.

Český chirurg vedl v USA transplantaci obličeje

Lékařskému týmu z nemocnice Brigham and Womens Hospital v americkém Bostonu se ve čtvrtek 9.dubna povedlo částečně transplantovat tvář pacienta, který při nehodě utrpěl traumatická obličejová zranění. Taktovku nad celou operací držel český lékař Bohdan Pomahač, osmatřicetiletý plastický chirurg původem z Ostravy. Ten zastává na popáleninové klinice při bostonské nemocnici funkci vedoucího. Zárok, který vedl, je druhou transplantací obličeje v USA a sedmou na světě. Informovaly o tom Hospodářské noviny a MF Dnes. Podle mluvčího nemocnice Kevina Myrona trvala operace 17 hodin. Lékaři nahradili znetvořenému muži nos, patro, horní ret, část kůže, svaly a nervy částmi těla mrtvého dárce. "Vidět člověka, který nemá větší část obličeje, jak si lehá na stůl, a když pak po sedmácti hodinách odjede ze sálu s novým obličejem, to je něco neuvěřitelného a vzrušujícího," řekl Pomahač v exkluzivním rozhovoru pro MF Dnes. Pacient, jehož jméno ani věk nebyly zveřejněny, svou novou tvář ještě neviděl. Zatím se neví, jak ke svému zranění před lety přišel. "Byla to ale dramatická událost, ni-

koliv nemoc," řekl doktor, podle nějž je na samotném pacientovi, zda svůj příběh zveřejní. Lékaři se pro transplantaci rozhodli po letech neúspěšné léčby jinými prostředky. "Trvalo tři měsíce, než se podařilo nalézt vhodného dárce, který po smrti poskytl také některé orgány k transplantaci dalším pacientům," řekl doktor, jehož záměr uskutečnit transplantaci schválilo vedení bostonské nemocnice před rokem. Podle Pomahače nastane "plné zotavení během měsíců, až začnou všechny nervy a svaly fungovat." Bohdan Pomahač vystudoval na Lékařské fakultě Palackého univerzity v Olomouci. Do bostonské nemocnice přišel v roce 1996 původně na chirurgickou praxi a stihl tam složit všechny specializační zkoušky a pracuje tam dodnes.

Ivan Gašparovič se stal podruhé slovenským prezidentem

Slováci zvolili v přímé volbě Ivana Gašparoviče. Je prvním prezidentem Slovenska, který nastoupí do úřadu i v dalším funkčním období. V čele republiky bude až do roku 2014. Kandidát vládních stran Směr-SD a SNS porazil ve druhém kole o 11 % hlasů Ivetu Radičovou, podporovanou opoziční SDKÚ-DS a SMK. Gašparovič získal 55% hlasů. K urnám se dostavilo 51% ze čtyř miliónů oprávněných voličů, o 630 tisíc více než v prvním kole. "Chci poděkovat všem, kteří mi důvěřovali, jejich hlasy musí umlčet ty, kteří si vymýšleli nepravdivé věci a shazovali práci prezidenta, vlády a parlamentu," řekl Sme.sk po zveřejnění výsledků prezident. Narážel na to, že se před volební sobotou ještě více vyostřilo tažení proti jeho

osobě v tisku. Potvrzuje to Gabriel Šipoš ze Slovak Press Watch. "Z Ivana Gašparoviče si karikaturisti utahovali téměř každý den." Předseda vlády Robert Fico se v neděli z Prahy, kde se zúčastnil summitu EU-USA, také obul do novinářů. "To, co dělal slovenský tisk, bylo v mém rozporu s národními a státními zájmy Slovenské republiky." Kritizoval ale i přímou volbu s tím, že prezidentovým reprezentativním pravomocím spíše odpovídá volba v parlamentu. Nepotvrdily se odhady analytiků, že výsledek bude těsný. Výsledky v jednotlivých krajích rovněž nepřekvapily. Kandidáti uhájili svoje bašty. Radičová jižní Slovensko a hlavní město, Gašparovič bodoval ve zbytku země. Odborníci se shodují, že za úspěchem sedmašedesátiletého Gašparoviče stálo několik věcí. Využil popularitu premiéra Fica, který se za něho v kampani postavil. Na rozdíl od dvaapadesátileté socioložky Radičové měl svým chováním blíže k masám a v televizních debatách vystupoval přesvědčivěji. Politolog Peter Horváth vidí příčiny jinde: "Hlavní vliv mělo rozdělení společnosti, jasný kandidát koalice zde stál proti kandidátce opozice." Radičová údajně prohrála i vinou vytahování "maďarské karty". Obě soupeřící strany se totiž osočovaly ze zneužívání maďarské menšiny. Radičová měla prý nabídnout za zvolení Maďarům autonomii na jižním Slovensku. Nacionalistická SNS podporující Gašparoviče tvrdila, že je Radičová protislovenskou kandidátkou. Předseda SNS Ján Slota připomínal postoje Radičové v době dělení ČSFR, kdy se podepsala pod iniciativu Za spo-

ločný štát. "Právě v této době má moje krédo: cítím sociálně, myslím národně, ještě větší váhu než doted'. Je třeba zdůraznit tato slova. Už kvůli tomu, co je dneska ve světě, co se děje," řekl deníku Sme obhajující prezident Gašparovič v reakci na to, jak si představuje své další působení v prezidentském úřadě.

Ekonomika

Krátce z ekonomiky

* Po vzoru automobilového průmyslu zavádí energetická skupina ČEZ tzv. bílé šrotovné. Lidé tak dostanou slevu až tisíc korun na nákup nového spotřebiče. Akce se vztahuje pouze na pračky, chladničky, kombinované chladničky a mrazáky třídy A+ a vyšší. Aby šla dotace využít, musí být spotřebiče zakoupené pouze v prodejnách Datart a Euronics. Akce potrvá do 15.června nebo do vyčerpání dotací.

* Ministr financí v demisi Miroslav Kalousek oznámil, že vláda z privatizace Českých aerolinií vyřadila dvě společnosti, ruský Aeroflot a americkou firmu Odien. Zatímco Aeroflot se prý odvolávat nebude, Odien se nechce vyjadřovat. Do druhého kola soutěže tak postupují Air France-KLM a konsorcium Unimex a Travel Service. Cena ČSA se odhaduje na 4,5 mld. korun. Nový majitel aerolinek by měl být znám do konce září.

* Dotace na výměnu neekologického vytápění za ekologické a na zateplení rodinných či bytových domů. O ně od 22.dubna mohou žádat jejich vlastníci díky novému programu Zelená úsporám. Na projekt je vyčleněno celkem 25 mld. korun a potrvá

až do 30. června 2012 nebo do vyčerpání peněz. Podle předběžných odhadů dotaci dostane přes 250 tisíc domácností. O dotace lze žádat na jednotlivých pobočkách České spořitelny, Komerční banky, ČSOB, UniCredit Bank a LBBW Bank. MŽP získává prostředky prodejem ušetřených emisních povolenek do zahraničí.

Kurzovní listek

30. 4. 2009 (střed)

EUR, 1	26.710
Kanada, 1	16.919
USA, 1	20.121

Kultura

Zemřel Miroslav Moravec, Fantomas českého dabingu

Miroslav Moravec, dlouholetý člen hereckého souboru Divadla na Vinohradech, který proslul svým charismatickým hlasem, zemřel v neděli 29. března. Zápasil s rozsáhlým nádorovým onemocněním, kvůli němuž byl od ledna hospitalizován. Podle mluvčí pražské motolské nemocnice Evy Jurinové podstoupil v posledních dnech chemoterapii. Věřil, že se mu podaří chorobu překonat. Necelé tři měsíce po svých 70. narozeninách jí však ve spánku podlehl. Miroslav Moravec vystudoval herectví na pražské DAMU, na divadelní scéně se objevoval nejprve jako elév v Městském divadle v Mostě, později v Chebu a ve Zlíně, kde hrál v letech 1964-1968. Působil v mnoha pražských divadlech, v polovině devadesátých let zakotvil v Divadle na Vinohradech. Ztvárnil řadu divadelních, filmových i televizních rolí. Objevil se v úspěšných seriálech, jako jsou Dobrodružství kriminalistiky nebo nověji Četnické humoresky. V dobrodružné pohádce Princ a Večernice namluvil princova

va švagra Větrníka. Coby vynikající dabér s výjimečným barytonem vytvořil pro české diváky postavu komisaře Moulina či inspektora Kojaka. Daboval také Fantomase, jeho hlasem promlouvá i Jean-Paul Belmondo. "Setkal jsem se s Reniérem, který hrál Moulina, s ostatními ne. Ale potkávám se s Fantomase, kdykoli se ráno podívám do zrcadla," narážel Miroslav Moravec na úsměvnou podobnost se svým osudovým padouchem při oslavě svých narozenin v kině MAT, kterou zaznamenal Český rozhlas. Svěho hlasu si vážil jako daru od boha. "Moji kamarádi mi říkají, že je lepší mě slyšet než vidět. A můj úhlavní kamarád Honza Faltný mi vždycky říkal: 'Chlapečku zlatá, normální lidi mají nos. Ty máš něco, čím jdou šňupat rodinný domky.' Ona ta příroda zřejmě, když viděla, co jí to vypadlo z ručiček, tak se to snažila nějak napravit," prohlásil tehdy Moravec. Za perfektní dabing získal řadu ocenění, mezi jinými Cenu Františka Filipovského. Poslední rozloučení s osobitým hercem a dabérem, který až do konce zůstal plný elánu, se uskutečnilo ve velké obřadní síni strašnického krematoria 8. dubna.

Nakladatelství Albatros slaví již 60. výročí

Albatros, nejstarší a největší české nakladatelství pro děti a mládež, oslavilo 15. dubna 60. narozeniny. K této příležitosti vzniklo již sedmé vydání publikace Říkej si a hraj. Tento výbor z Prostonárodních písní a říkadel Karla Jaromíra Erbena s ilustracemi Aleny Ladové byl také první knihou, kterou nakladatelství roku 1949 vydalo. K oslavě 60. výročí proběhnou letos

dvě významné akce. První z nich je udílení výročních nakladatelských cen, kterého se 29. dubna zúčastní autoři a stálí pracovníci Albatrosu. Na podzim 24. listopadu bude v Klementinu zahájena výstava 60 let na křídlech Albatrosu, na níž spolupracuje i Národní knihovna. Expozice se bude věnovat stěžejním dílům české i zahraniční literatury pro děti a mládež. Nakladatelství během své dlouholeté existence vydalo více než 10 tisíc publikací v celkovém nákladu 360 milionů výtisků. Od roku 2003, kdy vznikla edice Albatros Plus, se už neorientuje pouze na knihy pro děti, ale i dospělé. Mezi nejvýznamnější edice patří Knihy odvahy a dobrodružství nebo OKO, jejíž součástí jsou známé knihy Rozum do kapsy. V posledních letech nakladatelství vydává příběhy mladého čaroděje Harryho Pottera autorky J. K. Rowlingové. Nejoblíbenějším hrdinou dětských knížek je však Krtek Zdeňka Mílera. Albatros s ním vydal celkem 3,5 milionu knih. Původní název Albatrosu zněl Státní nakladatelství dětské knihy a změnil se až v roce 1969. Současným majitelem Albatrosu je od roku 2008 společnost Narcia Consulting. Před rokem 1989 neměl Albatros na českém trhu konkurenci. Dnes se na literaturu pro děti a mládež orientuje několik desítek menších nakladatelství. Patří mezi ně například Baobab, Brio, Meandr nebo Labyrint.

Knihovna Václava Havla otevřena na Starém Městě

Galerie Montmartre na Starém Městě od 16. dubna hostí výstavu Václav Havel - český mýtus aneb Havel v kostce. Za vznikem expozice mapující život a dílo bývalého prezidenta stojí společnost Knihovna Vá-

clava Havla. Na vernisáži vystoupil bratr bývalého prezidenta Ivan Havel a představil méně známé stránky jeho osobnosti. "Věnu zajímavá technika, věda, ekonomie, podnikatelství a filozofie," vyjmenoval a přiblížil bratrovu tvorbu vážkovou teorií, podle níž je vše v životě něčím vyvažováno. Věnoval se také filmovým scénářům a dokonce plánoval natočit crazy komedii s Milošem Formanem. Nejvíce se však zabýval "dramatickým a kulisáckým uměním". "Nikdy neměl příležitost režírovat své hry, a tak založil Občanské fórum," zakončil Ivan Havel svůj projev. Výstava ukazuje fragmenty ze života světoznámého dramatika a bývalého prezidenta. Vedle kreseb a dopisů z dětství jsou vystaveny Havlovy fotografie z vojny, z období disentu, ale také z návštěvy v americkém Kongresu. Jsou zde také dokumenty o Havlově věznění v době totalit. Zvláštní část je věnovaná Havlovým dramatům, kromě snímků z představení zde jsou kopie scénářů s jevištními poznámkami. Přístupné jsou také různé jazykové verze Havlových knih, her i knih, které s jeho osobou zabývají.

Legendární gólmán Hašek pokračuje v kariéře, bude chytat za Pardubice

Dominik Hašek se ve 40 letech vrací k hokeji jako aktivní hráč. Legendární brankář a olympijský vítěz z Nagana roku 1998 bude v kariéře pokračovat v extraligových Pardubicích, kde s vrcholnou kariérou začínal. Jeho motivací pro návrat jsou i hry ve Vancouveru 2010. "Myšlenku na olympiádu neztracuju," řekl 21. dubna na tiskové konferenci, když návrat oficiálně oznámil. Naposledy chytal loni ještě v NHL, byl u triumfu Detroitu ve Stanley Cupu.

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Pomoc obětem zemětřesení v Itálii

V noci na pondělí 6.dubna zasáhlo střední Itálii ničivé zemětřesení. První otřes měl sílu 6,3 stupně Richterovy škály. Po něm následovaly na stovky slabších. Zemětřesení si vyžádalo na tři sta mrtvých a tisíce lidí se ocitly bez domova. Největší škody byly hlášeny z kraje Abruzzo. Při zemětřesení zahynuli také dva studenti z České republiky. Svatý otec Benedikt XVI. zaslal bezprostředně po katastrofě telegram Mons. Giuseppe Molinarimu, arcibiskupovi Aquily, která je v důsledku zemětřesení nejvíce poškozeným městem. Napsal v něm, že tragická zpráva naplnila jeho duši zármutkem a ujistil, že se modlí za všechny oběti a jejich rodinám vyprošuje od Pána útěchu. Povzbudil všechny, kdo se podíleli na záchranných pracích a všem udělil zvláštní apoštolské požehnání. Kardinál Péter Erdő, arcibiskup Ostrihomi a Budapešti a předseda Rady evropských biskupských konferencí vyzval všechny, kdo mají v Evropě možnost konkrétním příspěvkem projevit spoluúčast a být povzbuzením pro oběti zemětřesení, aby tak učinili prostřednictvím církevních i veřejných institucí.

Papež Benedikt XVI. vyhověl žádosti veřejných a náboženských činitelů a pověřil státního sekretáře, kardinála Tarcisia Bertoneho, aby na Velký pátek 10.dubna předsedal smutečnímu obřadu za oběti zemětřesení. Kongregace pro bohoslužbu a svátosti dala zvláštní povolení slavit tento den mši svatou za zemřelé, i když liturgie Velkého Pátku nepředpokládá jiné obřady než památku umučení Páně, která má tři části: bohoslužbu slova, uctívání kříže a svaté přijímání. Jako projev papežovy blízkosti všem, kteří v důsledku zemětřesení trpí, se obřadů zúčastnil i zvláštní sekretář, Mons. Georg Gänswein, který na úvod přečetl poselství Benedikta XVI. Mimo jiné v něm papež napsal: „V těchto dramatických okamžicích, v nichž tuto oblast postihla strašná tragédie, jsem vám duchovně nablízku, abych sdílel váš žal a prosil Boha o věčné odpočinutí pro oběti, o rychlé uzdravení zraněných, o odvahu pro všechny, aby vytrvali v naději a nepodlehli malomyslnosti. V podobných chvílích je zdrojem světla a naděje víra, která k nám právě v těchto dnech promlouvá o utrpení Božího Syna, který se pro nás stal člověkem...“

V úterý 28.dubna navštívil osobně Papež Benedikt XVI. místa v oblasti Abruzzo, která před dvěma týdny postihlo zemětřesení. Svatý otec se zde setkal s oběťmi katastrofy, s představiteli obcí a farností i s dobrovolníky, kteří pomáhají při odstraňování škod. V poledne pak promluvil Svatý otec veřejně v L'Aquila a setkání společnou recitací modlitby Vesel se, nebes Královno. Na místě byla též přítomna socha Panny Marie z Roio, které papež daroval zlatou růží.

Benedikt XVI. jmenoval nového arcibiskupa Trnavy

Svatý otec Benedikt XVI. 18.dubna přijal žádost Mons. Jána Sokola o odstoupení z úřadu trnavského arcibiskupa z důvodu dosažení věkové hranice 75 let, v souladu s Kodexem kanonického práva (kán. 401).

Novým trnavským arcibiskupem papež jmenoval redemptoristu **P. Roberta Bezáka, CSsR**, který byl dosud správcem farnosti Radvaň v bansko-bystrické diecézi.

P. Robert Bezák se narodil v Handlové (diecéze Banská Bystrica) 1.3.1960. Po základní škole studoval na gymnáziu v Prievidzi, kde v roce 1979 maturoval. Ve studiu pokračoval na teologické fakultě v Bratislavě a během studia přijal řeholní formaci v Kongregaci nejsvětějšího Vykupitele – redemptoristů, kde v roce 1983 složil celoživotní řeholní sliby. Na kněze byl vysvěcen 14.6.1984 v Banské Bystrici biskupem Mons. Jozefem Ferencem.

Po kněžském svěcení působil na následujících místech:

1984-1985 kaplan ve farnosti Brezno

1986-1987 základní vojenská služba

1988 kaplan v Detve, kaplan v Žiari nad Hronom, farní administrátor v Sklených Tepliciach

1989 farní administrátor v Tužine

1990 farní administrátor v Uľanke

1990-1993 Akademie Alfonsiana v Římě pro postgraduální studium morální teologie

1993-2005 viceprovinciál římskokatolické viceprovincie redemptoristů na Slovensku

1996-2002 předseda Konference vyšších řeholních představených na Slovensku

1993-2005 přednáší morální teologii na teologickém institutu v Badíne (Banská Bystrica) a na Alfonsiánu, teologické fakultě Trnavské univerzity

2005-2008 farní administrátor mariánského poutního místa, baziliky minor na Starých Horách

2008 farní administrátor v Radvani, Banská Bystrica, představený společenství redemptoristů v Radvani, Banská Bystrica, vikář viceprovinciála římskokatolické viceprovincie redemptoristů v Bratislavě

Nové archeologické objevy sakrální architektury na jižní Moravě

To je název nové výstavy Diecézního muzea v Brně na Petrově v kryptě katedrály. Největším exponátem výstavy je samotný prostor raně středověké krypty, která uchovává stavební prvky z přelomu 12. a 13. století. Výběr vzácných nálezů, historických fotografií, modelů, půdorysů a rekonstrukcí dokumentuje nejstarší stavební fáze katedrály sv. Petra a Pavla a dalších brněnských kostelů. Mezi ně patří zaniklý kostel sv. Mikuláše na náměstí Svobody, kostel sv. Jakuba, kostel sv. Tomáše, kartuziánský klášter v Králově Poli nebo v roce 2005 objevený kostel Všem svatých na Anenské ulici. Zveřejněny jsou také výsledky průzkumu dnes nepřístupného kostela sv. Leonarda uprostřed vodní nádrže Nové Mlýny a zaniklého kostela v Divicích. Pro výstavu speciálně připravený model slavné znojenské rotundy umožňuje interaktivním způsobem hlouběji pochopit symbolické funkce, které mělo sluneční světlo ve středověké sakrální architektuře.

Podle zpráv ČBK

Patience with God

Nová kniha Msgr.Prof. Tomáše Halíka PhD, DD., která vyšla v USA

Většina čtenářů zná Prof. Dr. Halíka z jeho knížek v češtině a proto jistě uvítá skutečnost, že jeho nová kniha vyšla právě nedávno v USA, v seriózním nakladatelství Doubleday pod názvem „Patience with God”. Tímto se konečně myšlenky otce Halíka dostávají na náš kontinent a je na nás, abychom je mezi našimi americkými a kanadskými přáteli pomohli rozšířit.

Autor je uznávaným propagátorem dialogu mezi různými křesťanskými církvemi, mezi křesťany a židy, muslimy, buddhisty a hinduisty. Tato nová kniha jde však o krok dále. Vyzývá ateisty, aby se i oni zapojili do rodiny hledajících. Tito noví hosté se nemusí obávat, že budou zahrnuti recitací svých hříchů, omylů, po nichž by následovaly laciné argumenty za účelem změnit jejich názory či proměnit pochyby v jistotu. Autor se snaží stejně jako sv. Pavel „být vším všem” a zapojuje se do zástupu pátrajících. V úvodu se autor přiznává, že s některými ateisty v mnohem souhlasí, kromě popírání Boha. Je schopen prožívat s nimi jejich zkušenost s Boží nepřítomností ve světě, ale

pokládá jejich argumenty za projev netrpělivosti. Nabízí jinou interpretaci téže zkušenosti, tři způsoby trpělivosti, vzájemně spojené tváří v tvář Boží nepřítomnosti: víru, naději a lásku. Jen ti kdo plně pochopili revoluční čin sv. Pavla, který prolomil zeď mezi židovstvím a pohanským světem, mohou pochopit prospěšnost dialogu s dnešním sekulárním světem.

Jako ústřední bod knihy slouží Lukášovo evangelium o Zacheovi. Zacheus představuje archetyp lidí, kteří se z různých důvodů nezapojí mezi věřící, ale touží poznávat Tajemství „po svém”. Jako Zacheus mají tendenci tvořit si své vlastní závěry z nabytých zkušeností. Jestliže se někdo snaží je přitáhnout blíže k středu, buď odpadnou ještě dále nebo dají „kazateli” najevo, někdy velmi tvrdě, že si přejí zůstat „na okraji”. Autor připouští, že tito lidé na to místo prostě patří. V tomto pojetí nabízí jako symbol samotné Církve basiliku sv. Petra v Římě s náměstím obklopeným kolonádou, připomínající otevřenou náruč. Turisté procházející náměstím jsou takto implicitně ve svatyni ač nepřiměřeně oblečení a nezachovávající pietní ticho.

Kniha nabízí řadu inspirujících analogií, které mohou čtenáře velmi překvapit. Co mají společného největší ateista Nietzsche a „Malá Květinka”, sv. Terezie z Lisieux? Kdo by přidal k Panně Marii jako symbolu Církve, Don Quichotovu Dulcineu?

K otázce spolupráce mezi křesťanstvím a sekulárním humanismem profesor Halík nabízí opět svéráznou meditaci o Mamotratném synu. Zde starší syn symbolizuje pořádek, zákon a mladší syn volnost, svobodu. Tato interpretace vybízí staršího syna k odpuštění a mladšího syna k větší úctě k etickým pravidlům, jak se to projevuje skrze Otce.

Zacheové našich časů jsou známí svým odstupem od Církve, „organizovaného náboženství”. Bohužel, podle

Halíka se tímto vystavují určitě nebezpečí; víra odloučená od krátkého historického společenství může snadno sklouznout do osobních, přání fantazií. Ačkoliv Církev má ve svých dějinách i temné stránky a je náchylná ke kompromisům, přece je zrovna tak autentická jako jsou naše rodiny, přelkové a těch se zřikají jen lidé duševně labilní.

V průběhu čtení se čtenářova víra kolísá i zachvěje, ale jak mnozí již znají jiných Halíkových knih, „co je bez chvění, není pevné”. Víra a Pochybnost jsou přece dvě sestry, které běží společně závod k Tajemství, ale v cíli je jenom Víra dosáhne Palmu vítězství. Čtenář pravděpodobně bude souhlasit s autorovým závěrem, že nejdůležitější úkol v našem světě dnes spočívá v udržení bezpečné vzdálenosti mezi dvěma extrémními náboženského fundamentalismu a fanatického sekularismu.

*Ing. Karel Kříž
Boulder, Colorado*

Obálka nové knihy Prof. Tomáše Halíka: „Patience with God“

Pašijové hry v České misii v Chicagu

Původ pašijových her sahá do dávného středověku. Právě tak jako gotická kostelní okna s biblickými výjevy sloužila prostým negramotným lidem jako poučný prostředek k pochopení událostí v Písmu svatém („Bible chudých“), tak zdramatizované scény ze života svatých a utrpení Ježíše Krista byly kdysi předváděny v kostelích jako součást bohoslužeb, aby přiblížily vlastnosti těchto osobností jako vzor věřícím návštěvníkům. Bohužel představitelé těchto biblických osob občas profanovali své role některými vulgárními výrazy, někdy i nemravnými gesty, takže autority posléze zakázaly inscenace těchto her v katolických chrámech. Pašijové hry byly proto dále provozovány pod širým nebem na náměstích nebo v amfiteátrech, jako je například světoznámé divadlo v německém Oberammergau.

V moderní době jsme svědky různých biblicky orientovaných oper, filmů a muzikálů. Nejpopulárnější mezi těmito dramatizacemi je možná muzikál „Jesus Christ Superstar“. Zde je však nutné zdůraznit, že hlavním účelem této zpěvohry a filmu je pobavit obecenstvo. Všichni z nás víme, jaký je rozdíl mezi tragedií a komedií (veselohrou či fraškou). V antickém Řecku převládal názor, že tragédie je nejdůstojnějším dramatickým projevem lidskosti. Tragický protagonista reprezentuje lidské hrdiny, kteří zpravidla nevině trpí pro své přesvědčení a jsou na konci tragédie pokořeni a zdeptáni. Ideály a mravní hodnoty, pro které žili a trpěli existují navěky a potvrzují vítězství dobra nad zlem. Obecenstvo se nevědomě vžívá do role protagonisty pomocí empatie, t.j. téměř duševní takřka fyzickou projekcí do osobnosti trpícího hrdiny a tak prožívá psychické uvolnění, duševně očišťující fázi, kterou starořeční dramatici nazývali katarzí.

Tuto starobylou teorii je možno aplikovat na realistickou a zároveň důstojnou inscenaci Kristova utrpení. Pašijová dramatizace předvedená rozšířeným divadelním souborem DECH

nesporně splnila svůj vysněný úkol. Účel této pašijové hry byl výtečně docílen díky scénáři a režii našeho všestranně talentovaného misionáře a duchovního otce Dušana Hladíka. Pašijové hry byly předvedeny v jednotlivých dnech Svatého týdne jako součást bohoslužeb. Při liturgii Květné neděle v sobotu a v neděli 4. a 5.dubna byla premiéra celých pašijí, na Zelený čtvrtek 9.dubna a na velký pátek 10.dubna byly reprizovány vybrané části, které tématicky odpovídaly příslušným dnům. Dramatická inscenace Kristovy agonie byla virtuózně předvedena před ztichlými návštěvníky bohoslužeb v novém kostele České misie svatých Cyrila a Metoděje na 9415 Rochester Avenue v Brookfiel, Illinois. Pašije tak vhodně obohatily bohoslužby, kterými Česká misie zahájila svou pravidelnou činnost na novém místě.

Je skutečně obdivuhodné, že pašije byly nastudovány v poměrně krátkém období asi 6 týdnů a přesto byla všechna představení místně provedena bez nápovědy a sebemenší kolize nadšenými ochotníky, jejichž výkony měly většinou profesionální úroveň. Zajímavé bylo jak zpracování textu, který byl vlastně jakousi kompilací ze všech čtyř evangelií podle Matouše, Marka, Lukáše a Jana, tak výběrem hudby a písní, kdy se moderní rytmičné písně střídaly s klasickými žalmy i meditativními zpěvy z Taize. V hlavních rolích zvláště vynikli Hynek Větríček, jako evangelista, který k ději předčítal průvodní slovo, a Stanislav Horáček v roli Ježíše Krista, která v jeho případě nebyla jen zahráná, ale hluboce vnitřně prožívaná. Pašije začínaly scénou triumfálního vjezdu Kristova do Jeruzaléma, kde nadšené davy vítaly Ježíše jako krále s palmovými větvemi v rukou, prostíraly na zem pláště jako pestrobarevný koberec a hudebníci spolu se zpěváky v plénu hlaholili jásavé Hosana. Následovala scéna pomazání v Betánii, kde Maří Magdalénu ztvárnila Lenka Muráriková s nádhernou písní, v níž již obrácená

hříšnice projevuje nejvyšší úctu a lásku ke svému Pánu. Potom se na scéně objevily dvě negativní postavy Jidáš (Josef Pavlica) a Velekněz (Alfons Cvema) a za zpěvu „Třicet stříbrných“ byl Ježíš zrazen a zaprodán. V obraze poslední večeře pak vynikly tři hlavní myšlenky Ježíšovo přikázání lásky, zdůrazněné umýváním nohou, kdy svatý Petr (Ladislav Murárik) dojemnou písní prosil Krista o požehnání pro svůj život a poslání, dále pak ustanovení eucharistie, kdy také ostatní apoštolové – Jan (Zygfryd Alex Urbanski), Jakub (Pavel Bělocký) a Tomáš (Tomáš Hruboš) dostali účast na Kristově Těle a Krvi a obdrželi kněžskou moc, a poslední večeře pak vyvrcholila Kristovou velekněžskou modlitbou. Apoštolové pak Ježíše doprovázeli do Getsemanské zahrady, kde je přemohl spánek, zatímco Boží syn se potil krví a v modlitbě se nabízel Nebeskému otci k nejvyšší oběti. Spáče při tom vybízela k bdělosti stále opakovaná ozvěna sboru: „Zůstaňte a bděte se mnou...“ Události pak nabraly rychlý spád, zrádce Jidáš přivedl vojáky, Ježíš byl zatčen, odveden před Velekněze, odsouzen jako falešný Mesiáš a vydán Pilátovi, kterého mistně ztvárnil Jan Málek. Výslech, bičování, posměch a potupa Krista, Petrovo zapření, kde v úloze služby vystoupila naše lektorka Darina Arvajovičová, amnestie pro vraha Barabáše, rozsudek smrti, křížová cesta. Při ní se objevila další postava Panna Maria (Alena Rasochová), která pak v bolestech stála i pod křížem na Kalvárii. Vojáci (P. Bělocký a T. Hruboš) odvedli kus profesionální práce, jak při bičování, tak nyní při ukřižování Krista a nakonec sebrali odměnu, když si rozdělili jeho šaty. Neobvyklým dojmem zapůsobilo i umírání Krista na kříži. Po rouhavých slovech se Velekněz odebral do chrámu, kde se obětoval velikonoční beránek, a zatímco on pozvedal ruce k oběti a předzpěvoval

Žalm 21., Ježíš na kříži dokonával skutečnou oběť za hříchy celého lidstva a na dálku Veleknězi odpovídal refrénem téhož žalmu: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil...“ Ježíš dokončil a setník pod křížem vyznal: „On byl opravdu Syn Boží!“ Celé shromáždění věřících pak před křížem setrvalo v modlitbě díky, která byla umocněna písní „Jak úžasná, mu ta láska být...“, při níž se v očích mnohých zaleskly slzy hlubokého dojetí. Ježíš byl pohřben, ale závěr Velkého pátku nevyzněl tragicky. Poslední sbor pašijí již zvěstoval Kristovo slavné vzkříšení.

Vedle herců si velké uznání zaslouží také skupina hudebníků a zpěváků. Zvláště je třeba pochválit varhanici a zpěvačku Elišku Smetanovou, která se obětavě věnovala nácvičce a přípravě hudby. Stejně tak svůj um do realizace pašijí vložili i ostatní: Václav Hnízda (saxofon) a jeho manželka Michalka (housle), Petr Lanžhotský (flétna) se synem Alešem (kytara), Lenka Muráriková (kytara) a Radek Vlach (basová kytara), Martin Spiegelhalter (bicí) a Antonie Dvořáková (zpěv). Samozřejmě se na zpěvu sólových písní i sborů podíleli všichni účinkující herci. Zvláštní poděkování patří i Martě Rathanové, která pro účinkující zhotovila krásné kostýmy, jejichž základem se staly bělostné řasnaté alby, které byly nahoře dekorovány barevnými pruhy látek vhodně ilustrujícími charakteristiku jednotlivých postav. Díky i Michalu Pleskovi za přípravu partitur a hudební spolupráci. Díky také těm, kteří připravili rekvizity a kulisy, zajistili ozvučení sálu a filmovou dokumentaci. Je těžké spravedlivě ocenit každého jednotlivce v tomto zdařilém provedení pašijových her. Pochvala patří celému souboru. Na závěr by snad bylo dobré připomenout, že ne všichni účinkující jsou lidé věřící, kteří chodí pravidelně do kostela, těch byla asi jen polovina. Přesto všichni ztvárnili své role velmi důstojně a přesvědčivě a dá se říci, že každému jeho úloha seděla jako ušitá na míru. Také samy pašijové hry přišlo shlédnout i mnoho těch, kteří obvykle na bohoslužby nechodí. Tak měli mnozí příležitost uvědomit si význam osobnosti Ježíše Krista a tímto zpěvem sobem začít přemýšlet o víře. Za to vše Deo gratias!

Tory Jandáček

Záznam pašijí natočený Markem Poláškem je možné shlédnout prostřednictvím internetu na: www.youtube.com hledejte heslo Česká Misie Cyrila a Metoděje v Chicagu (díl 1 - 8)

BERLA A KŘÍŽ

K 40. výročí úmrtí Josefa kardinála Berana

Bylo po desáté hodině dopolední v sobotu 17. května 1969. Lidského mraveniště, jež uvyklo na římských ulicích téměř neustálému houkání klaksonů, se náhle zmocnilo vzrušení a podiv: papež se neočekávaně vydal z Vatikánu do města: jeho automobil směřoval k české koleji Nepomucenu. Pavel VI. dostal zprávu, že pražský arcibiskup a kardinál v exilu, dr. Josef Beran, umírá. Papež vstoupil do budovy kolem 10.45 a u lůžka arcibiskupova stanul dvě minuty poté, co lékař kon-

statoval smrt. Papežova bílá postava se sklání nad lůžkem a římský biskup s jemností sobě vlastní vtiskuje polibek na chladnoucí čelo. Pak krátce promluví k přítomným kněžím a alumnům a nazve zemřelého svatým knězem.

Zhoršující se politické poměry ve vlasti nedovolily, aby zesnulý mohl být pochován doma - v pražské katedrále sv. Víta. Nicméně pohřeb kardinálův dne 22. května v bazilice sv. Petra byl triumfální. Byli přítomni všichni naši biskupové, zádušní mši svatou sloužil pražský apoštolský administrátor dr. František Tomášek a výkrop nad rakví vykonal sám papež. Potom byla rakev s tělem zesnulého uložena do podzemní svatopetrské krypty do těsné blízkosti mnoha papežských hrobů.

Historický význam a velikost kardinála Berana jsou nesporně zakotveny ve skutečnosti, že byl znamením a symbolem nenásilného, avšak vytrvalého odporu proti bezbožské moci v bývalém Československu, moci, jež usilovala zničit církev. Je věcí jakési prozřetelnosti hry božské moudrosti, jež všechno pořádá jemně, ale účinně, že k tomuto poslání vyvolila člověka nepatrné postavy.

Když pražský arcibiskup - bývalý vězeň v Dachau - ve svato-vojtěšském roce 1947 žehnal světcovou lebkou z hradčanské výšiny městu Praze, netušil - necelý rok po své biskupské konsekraci - že právě jej čeká Vojtěchův úděl, úděl vyhnance.

Nad jeho vlastní se už stahovaly zlověstné mraky a vývoj po komunistickém puči v únoru 1948 brzy dospěl tak daleko, že arcibiskup mlčet nemohl. 19. června 1949, kdy se měl v kostelích předčítat pastýřský list biskupů protestující proti násilí a bezpráví páchanému na církvi, byl počátkem arcibiskupovy internace - nejprve ve vlastním paláci a od jara 1951 na různých místech veřejnosti neznámých.

Byly to předlouhé měsíce a roky naprostého odloučení od kněží i prostých věřících, léta izolovanosti ve společnosti jednoho z rovněž internovaných biskupů a dvou tří řádových sester.

Teprve zásah prezidenta Kennedyho v roce 1963 přinesl dr. Beranovi i ostatním biskupům uvolnění: internace byla zaměněna za

možnost volnějšího pobytu na příkazaném místě, kam však začalo chodit hodně návštěv. Proto byl vládci z původního ubytování v Mukařově u Prahy převezen do odlehklého jihočeského Radvanova.

Mezitím se stal papežem Giovanni Battista Montini, bývalý státní podsekretář Pia XII., s kterým se Beran kdysi setkal v papežských předpokojích při své první a zároveň poslední audienci u papeže, který jej arcibiskupem jmenoval. Montini - Pavel VI. - nezapomněl na arcibiskupa - vyznavače a na počátku roku 1965 jej jmenoval kardinálem. Naši držitelé moci se cítili zaskočení, zprvu nevěděli, jak reagovat, ale nakonec se rozhodli arcibiskupovi sice umožnit převzetí kardinálského biretu v Římě, ale současně jej vykázat z vlasti. Byl odvezen autem na pražské letiště tak, aby nemohl svou katedrálu ani z dálky spatřit, a posazen do letadla. Svatý otec jmenoval pak pražským apoštolským administrátorem dr. Františka Tomáška.

V Římě jej přivítali zvláště naši krajané s velikou radostí a papež Pavel VI. ve výročí své korunovace žádal nového kardinála, aby v jeho přítomnosti sloužil za něj slavnostní mši svatou.

Dr. Beranovi zbývala však už jen čtyři léta života. Z Říma podnikl mnoho cest za našimi krajany nejen v Evropě, ale i za oceánem.

Jaro 1968 bylo jaro nadějně pro naši zem, avšak vystřídalo je léto méně příznivé s invazí tanků. V té době se musel kardinál podrobit ve stuttgartské nemocnici operaci kýly a lékaři zjistili, že v jeho útrokách hlodá smrtelná choroba.

Zbytek života stráví v Římě, kde kdysi studoval a kde byl 10.6. 1911 vysvěcen na kněze. Dokud může, promlouvá ke svému národu prostřednictvím vatikánského rozhlasu. Pozvedne svůj hlas po Palachově sebeupálení a naposledy - už velmi vyčerpan - promluví na Zelený čtvrtek.

Charakteristickým rysem Beranovy zbožnosti byla mariánská úcta. Miloval mariánská poutní místa. V sobotu - v den Panny Marie - 29.12. 1888 se narodil a v sobotu 17.5. 1969 umírá. Středem jeho zbožnosti byla eucharistie, což vyjádřil i svým biskupským heslem: „Eucharistie a práce“. Eucharistie je oběť i svátost. To se promítlo i do arcibiskupova života. Vždyť slavnost Božího těla v roce 1949 byla počátkem jeho dlouholeté křížové cesty. A ještě krátce před smrtí slouží s vypětím všech sil svou poslední mši svatou a přijímá tělo Kristovo a krev Kristovu jako skutečné viaticum - pokrm na cestu.

Takřka v předvečer 25. výročí jeho skonu se stává plzeňský chrám sv. Bartoloměje, kde byl kdysi pokřtěn, biskupskou katedrálou.

Arcibiskup a kardinál dr. Josef Beran, syn plzeňského učitele, vzešlý z chudých rodinných poměrů, věrný syn církve a vždy upřímně milující svou vlast, je i po smrti tím, čím byl za živa: svědeckým znamením. Jeho hrob ve vatikánských kryptách, ozdobený nově papežem Janem Pavlem II., je trvalým pojítkem našeho národa s Petrovým nástupcem. Dosud se žádnému českému biskupovi nedostalo takové pocty. Je to však zároveň i projev uznání tisícileté křesťanské tradice našeho národa.

Petr Alk. Houška OFM

Brázda - časopis bohoslovců z Nepomucena v Římě

Pocta velkému Evropanovi Siru Nicholasi Wintonovi

Večer pod záštitou českého předsednictví Evropské unie

**Dne 21. května 2009 v 18:00 hod.
se v prostorách Illinois Holocaust Museum and Education Center
9603 Woods Drive, Skokie, IL 60077
koná večer k poctě Sira Nicholase Wintona.**

Hlavním řečníkem bude honorární generální konzul České republiky Peter A. Rafaeli z Philadelphie, po němž bude následovat promítání filmu Mateje Mináče „The Power of Good (Síla lidskosti) o Siru Nicholasovi. Při odchodu si budou moci hosté odnést na památku knížku M. Mináče „Nicholas Winton's Lottery of Life“.

Očekává se, že se večera zúčastní i „Wintonovy děti“, které zachránil Sir Nicholas. Případní zájemci si mohou bezplatně prohlédnout Museum již od 17:00 hod.

Hlavními pořadateli večera, který se koná pod záštitou českého předsednictví EU, jsou Generální konzulát České republiky, Illinois Holocaust Museum and Education Center a britský Generální konzulát ve spolupráci s Pražským výborem Chicago Sister Cities International Program, American Jewish Committee a American Friends of the Czech Republic.

V případě zájmu je možné se zaregistrovat u p. Lillian Polus Gerstner, tel. 847 967 4842, event. další informace můžete získat na webové stránce Generálního konzulátu ČR v Chicagu <http://www.mzv.cz/chicago> nebo u p. Františka Gála, tel. 312 861 1037, l.105.

Sir Nicholas Winton – síla lidskosti

Sir Nicholas Winton je britským občanem, který osobně a z vlastní iniciativy zachránil těsně před vypuknutím II. světové války 669 dětí z okupovaného Československa. Sir Nicholas, který pomohl tyto děti přepravit a umístit do rodin po celé Velké Británii, je zářným příkladem výjimečného skutku v mimořádných časech, zvláště pro mladou generaci. Sir Nicholas, který byl povýšen do rytířského stavu a získal řadu nejvyšších ocenění, slaví 19. května 2009 své stoleté životní jubileum.

**Pozdravujeme a přejeme Siru Nicholasi
hodně zdraví, štěstí a spokojenosti
do dalších let!**

Svec & Sons

Funeral Home

Owned and Operated by the Svec Family since 1915

6227 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, IL 60402

Private Parking

(708) 484-2050

(773) 242-2027

Zde mluvíme také česky

POJIŠTĚNÍ STATE FARM

LOU ČEVELA

Agent

„Mluvíme česky“

State Farm Insurance Companies

AUTO – FIRE – LIFE – HEALTH

STATE FARM BANK

LOU ČEVELA INSURANCE AGENCY, INC.

1907 E. 31st Street (31st & Maple Ave)

LaGrange Park, Illinois 60526

Office: (708) 354 1180 - 24 Hour Voice Mail

FAX: (708) 354 1217 - 24 Hour Dedicated Line

E-mail Address: LOU.CEVELA.BZ@STATEFARM.COM

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Elsie T. Maléc, President

Theresa M. Pokorny, Secretary -Treasurer

Chicago Representatives

Loretta Moravec
1-708-484-3162

Dolores Jacklin
1-630-968-1292

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with

Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

Other Funeral Home locations

available upon request

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbakenfs@mycingular.blackberry.net

*Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service*

ČESKÁ MISIE V CHIAGU

plánuje v měsíci červnu

GARAGE SALE

Prosíme Vás o darování vhodných věcí:

Nábytek, židle, stoly, pohovky, postele,
skříně, šaty pro děti i dospělé,
hračky pro děti, domácí
a sportovní potřeby, kola
a další podobné věci.

Po dohodě s vedením misie
je možné věci přivážet průběžně.

Za pomoc předem děkujeme.

Informace:

708 - 656 7472 nebo 708 - 533 1050

Společnost pro Vědy a Umění (SVU) Chicago

zve své členy a přátele na schůzku
v úterý 12.května 2009 v 7 hodin večer

ve společenské místnosti České Misie
9415 Rochester Avenue, Brookfield, IL 60513

U příležitosti blížícího se výročí vyhlazení Lidic
(letos už to bude 67 let od osudného června 1942)
bude promítnut film nazvaný

„IN THE SHADOW OF MEMORY“ A Legacy of Lidice

Film natočila chicagská dvojice Jerri Zbiral a její manžel
Alan Teller a obsahuje historické záběry nacistické
krutosti a české interview s těmi co přežili, včetně
maminky Jerri Zbiral, která se vrátila z koncentračního
tábora. Silně dojemný film bude doplněn světelnými
obrazy z nynějších Lidic a propleten patřičnou poezií.

Těšíme se na Vaši milou návštěvu 12.května.

Dobrovolný dar \$ 3 .00

Věra Rokničová, jednatelka SVU Chicago

Voice of Cleveland

WERE 1490-AM

Sundays: 1.00 - 2.00 p.m.

WHKW 1220-AM

Sundays: 3.03 - 5.00 p.m.

Host: Joe Kocab

Jerry Jiráček

Vás zve k poslechu hudby
z naší vlasti

na rádiové stanici 1450 AM

v neděli v 9.00 a.m.

a na Internetu www.wcev1450.com

a stiskněte tlačítko SURFERS NETWORK

Česká misie v Chicagu Vás zve na

POUŤ DO ŘÍMA

Ve dnech 4. až 11.října 2009

Ubytování bude zajištěno v českém poutním
domě Velehrad, který se nachází asi 10 minut
pěšky od Vatikánu a chrámu sv.Petra.

Ubytování je ve tři a čtyř lůžkových pokojích.

Cena za osobu a den,

včetně snídaně a večeře je 20 EUR.

Program pouti bude organizován podle zájmu
společně nebo individuálně s možností návštěvy
všech bazilik a významných míst v Římě.

Doprava do Říma letecky, cena dle

aktuální nabídky leteckých společností.

Jednotlivci si mohou pobyt prodloužit až do 17.října.

Přihlášky a bližší informace:

Fr. Dušan Hladík

Tel. (708) 656 7472

Mobil (708) 533 1050

Vděčná vzpomínka

19.května 2009 si připomínáme osmé výročí
úmrtí našeho milého duchovního Otce

Rev. Vojtěcha Jaroslava Víta OSB

Narodil se v Polici nad Metují v Čechách 2.února 1923.
V době 2.světové války vstoupil do benediktinského kláštera
v Praze v Břevnově a zde 14.září 1945 složil řeholní sliby.

V roce 1946 odešel na teologická studia do Belgie,
kde byl 29.července 1951 vysvěcen na kněze.

Protože se po komunistickém puči nemohl vrátit do vlasti,
odešel na misie do Afriky do tehdejšího Belgického Konga.

V roce 1961 přesídlil do Spojených států amerických.

Zde působil v duchovní správě u kostela sv.Prokopa v Chicagu,
později spoluzakládal středisko Velehrad v blízkosti kostela sv. Anežky České,
které později přenesl do Cicera ke kostelu Panny Marie Svatohorské.
Téměř 40 let zajišťoval českou duchovní správu pro naše krajany v exilu.

Byl iniciátorem a 25 let šéfredaktorem českých novin Hlas národa.

Za svou práci v exilu byl vyznamenán prezidentem
České republiky Václavem Havlem řádem T.G. Masaryka.

Po vykonané práci odešel na zasloužený odpočinek do Prahy
a při své opětovné návštěvě USA byl 19.května 2001 povolán na věčnost.
Je pochován na klášterním hřbitově benediktinského opatství sv. Prokopa v Lisle.

Vzpomínkovou mši svatou budeme za něho obětovat v kostele
České Misie sv.Cyrila a Metoděje 9415 Rochester Ave. v Brookfieldu
v sobotu 16.května 2009 v 6.30 hod. večer.

*Děkujeme všem, kdo si na něho v modlitbě vzpomenou s námi
Fr. Dušan Hladík a přátelé z České Misie v Chicagu*

Vroucí vzpomínka

20.května 2009 tomu bude jeden rok,
kdy byl povolán na věčnost náš milovaný
manžel, tatínek, dědeček a pradědeček, pan

John Budil

Narodil se 27.února 1922 v Chicagu v české rodině.

Za 2.světové války bojoval na evropské frontě.

Jako zámečník 43 roků pracoval u firmy Western electric.

Byl členem Ústředny moravských spolků, ČSA
a mnoha dalších krajanských a amerických organizací.

Jeho tělesné pozůstatky jsou uloženy v mauzoleu
hřbitova Mount Auburn ve Stickney.

*Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenou
v modlitbě spolu s námi.*

Anne Bílek – Budil, manželka
Donna Budil, dcera

Edward Bílek, nevl. syn s manželkou Darlene
Laura Komperda a Paul Bílek, vnoučata

Upřímné poděkování

Srdečně děkuji všem, kdo mi blahopřáli
a kdo přišli spolu se mnou poděkovat
Pánu Bohu za dar života a oslavit
jubileum mých 50. narozenin.

Děkuji všem za modlitby,
za osobní a zaslaná blahopřání,
za bohaté dary a
za uspořádání krásné oslavy,
díky těm, kteří připravili sál a pohoštění
a kdo se postarali o dobrou zábavu.

Kéž Vám to vše Pán Bůh odmění.
Ukládám Vás všechny do svých modliteb
a ze srdce Vám žehnám.

Fr. Dušan Hladík

Barbara Podoski

oslavila vzácné životní jubileum

Známa washingtonská krajanka Barbara Podoski, veteránka U.S.Armády z 2.Světové války, oslavila v úterý 21.dubna t.r. své 95.narozeniny.

Velvyslanec České republiky Petr Kolář, host oslavy předal jubilatce Barboře Podoskové na Českém velvyslanectví pamětní plaketu od prezidenta Václava Klause jako uznání za všechno, co pro „českou věc“ udělala. Plaketu doprovázel dopis od prezidenta Václava Klause, který byl plný díky a uznání za její dlouholetou práci v cizině i v řadách Americké armády během 2.Světové války.

Také vojenský přidělenec brigádní generál Emil Pupis, předal oslavenkyni pamětní plaketu, dar od České armády. Při předávání plakety byli také přítomni podplukovníci Jiří Svatoš, Vít Červnovský a Radim Koschull. Ti jí věnovali kytičku v národních, červeno-modro-bílých barvách.

Rovněž pěkná baseň od paní Zdeny Zelenkové z Tábora, která poznala Barboru Podoskou při své návštěvě u dcery Nory Jurkovičové, která je Counselor na Českém velvyslanectví, byla pěkným přínosem a uznáním, právě tak, jako velká pamětní zdravice od Lubomíra Hromádky s přáním od všech přítomných: „Ať Barboře Podoskové zdraví ještě dlouho slouží, ať s ním není nikdy v louži.“ Zdravici s přáním podepsali všichni přítomní a nebylo jich málo, což osvědčuje, že ji mají lidé rádi.

Na závěr Barbara Podoski poděkovala všem za to, že přišli spolu s ní oslavit její „Pětadevadesátku“, kterou přeskočila v plném zdraví a síle. Za svou dlouhověkost a za to, že se ve světě neztratila vděčí svému vychování v Československé republice. Na její povel „šavle vzhůru“ jsme ji připili na zdraví.

Lubomír Hromádka

Jubilantka Barbara Podoski s velvyslancem České republiky Petrem Kolářem

Nezapomenutelný Memorial Day

Poslední pondělí v květnu se tradičně v Americe slaví Memorial Day, jako vzpomínka na všechny zemřelé, zvláště na všechny, kdo padli v hrozných válkách. Stalo se to před několika roky, když jsem měl v kapele hodně vojenských muzikantů, veteránů. Byli jsme požádáni od Cuyahoga County Board of Mental Reatardation and Development Dystrophy, zda bychom mohli zahrát nějaké vlastenecké Sousovy pochody na slavnosti pro tělesně a mentálně postižené děti ve věku od 6 do 16 let. Svolili jsme s radostí a bylo to něco, na co naši vojenští muzikanti a snad i děti, co byly na té slavnosti, vzpomínají ještě dnes.

Nejdříve jsem dětem popsal a vysvětlil něco o každém jednotlivém nástroji a muzikanti zahráli na svých nástrojích krátkou melodii, aby děti slyšely jaký tón tyto nástroje vyluzují. Potom všichni dohromady, tedy celá kapela jsme zahráli několik známých Sousových pochodů. Ke konci, když jsme začali hrát Sousův slavný pochod „Stars and Stripes Forever“ děti jako na povel povstaly a začaly pochodovat. Každé dítě drželo v ručičce malou americkou vlajku a mnohé o berlích se snažily udržet krok s hudbou.

Tenkrát jsem poprvé viděl ostřílené vojenské muzikanty, vysloužilce, jak jim kanuly slzy z očí. Víím, že na noty neviděli a ani nepotřebovali, neboť jestli někdy hráli „Stars and Stripes Forever“ od srdce k srdci, tak to bylo právě při této vzpomínkové slavnosti pro male postižené děti, které hrdě, s americkou vlajčičkou v ručičce se snažily pochodovat při naší hudbě.

To byl Memorial Day, na který se nezapomíná i teď v pokročilých letech, kdy naše vlasy stříbří zima.

Lubomír Hromádka

Ti nejlepší proti proudu

Je 20. století dobou nevěry? A co Chesterton, Eliot, Lewis a Tolkien? Více než 20 ze špičky anglicky píšících spisovatelů jsou vyslovení křesťané.

Ohlašoval o sobě, že je arcihříšník a vzorovým cynikem. Jeho oblíbenou knížkou byla *A Rebours* (Naruby) francouzského spisovatele Joris-Karla Huysmans, což je příručka libertinstického způsobu života. Hrdina tohoto románu se pro něho stal takřka vzorem. Kromě toho Oskar Wilde (právě o něm je řeč) cítil od dětství slabost ke katolicismu. Ale udusil v sobě touhu spojit se s touto církví. Teprve tři týdny před smrtí vyznal korespondentu *Daily Chronicle*: „Moje mravní zkáza je do značné míry důsledkem faktu, že mi otec nedovolil stát se katolíkem. Umělecká složka Církve a příjemná vůně její nauky by mě vyléčily z mé degenerace. Zamýšlím se tam co nejdříve vrátit.“

A to se skutečně stalo. V posledních chvílích života dal na vědomí svému příteli Robertovi Rossovi, že si přeje mluvit s knězem a chce být přijat do katolické církve. Obdržel podmíněný křest, rozhřešení a pomazání nemocných. Následujícího dne zemřel.

Satanista v klášteře

K jednomu z nejméně pravděpodobných obrácení došlo krátce před začátkem 20. století, nazývaného mnohými „epochou nevěry“. A nešlo o nějakou odosobnělou náhodu. Kniha Josepha Pearcea „Obrácení spisovatelé. Duchovní inspirace v období nevěry“ ukazuje na neobvyklý jev křesťanské obrody, ke kterému došlo u anglicky píšících spisovatelů ve 20. století. Na pozadí agnosticismu, Nietzscheovy teze o „smrti Boha“ a socialismu v podání Bernarda Shawa či Herberta George Wellse jeví se tvorba křesťanských spisovatelů jako projev uměleckého i intelektuálního protestu a nesouhlasu, jehož stupeň můžeme poznat z výše uvedené knížky. Do „spolku těchto vzájemně se umocňujících duší“, jak to vyjádřila Barbara

Reynoldsová, vstoupilo více než dvacet představitelů vyslovené literární špičky a nejméně stejný počet spisovatelů méně známých, ale rovněž významných.

Jak si vysvětlit tento jev? Je snad Velká Británie obzvláště úrodnou půdou pro taková obrácení? Že by nejkrutější století tak silně přálo konverzím? Pearce vydává svědectví o tom, jak Bůh působí v životě spisovatelů. A také o tom, jak Bůh působí skrze lidi a jak obdivuhodně splétá jejich osudy. Huysmans, jehož román měl negativní vliv na Wildea a kterého fascinoval satanismus, smířil se v roce 1891 s katolickou církví a o sedm let později vstoupil do kláštera. Zpráva o tom se prostřednictvím Maurice Maeterlincka dostala k Wildemu. Spisovatel na to reagoval slovy: „Musí to být úžasné dívat se na Boha přes vitráže klášterních oken. Možná, že také vstoupím do kláštera...“

Uvěřil, tedy zemřel

Gilbert Keith Chesterton byl také jedním z těch, který se obrátil díky kolegům spisovatelům. Na jeho přerod měl vliv Hilaire Belloc, anglický spisovatel francouzského původu, který ostře kritizoval jak kapitalismus, tak socialismus. Již při prvním setkání s ním byl Chesterton fascinován jeho „promyšlenými, vznešenými a originálními reflexemi“, vyslovovanými tichým hlasem mladého člověka. Chesterton o něm napsal: „Mluvil dlouho do noci a zanechal v ní dobrou jiskřivou stopu... Vnesl do našeho hemžení římskou chuť na realitu i na rozumnost v jednání, a když se postavil do dveří, pocítili jsme zápach nebezpečí.“ Provokující myšlenky Belloca na téma náboženství způsobily, že pozdější autor knihy *Heretici* pocítil k němu silné duchovní pouto. Ještě v roce 1900 šli spolu na půlnoční a byla to pravděpodobně první katolická mše v životě Chestertona. O osm let později vyznal v *Orthodoxii*, že nejhlubší tajemství lidského života se dají nejlépe objasnit ve světle slov *apoštolského vyznání víry*.

Po dalších čtrnácti letech přešel z anglikanismu ke katolicismu.

Je podivné, že jako jeden z nejdůležitějších křesťanských spisovatelů vůbec nerozuměl tvorbě jiného velkého autora Thomase Stearnse Eliota. Stavěl se proti jeho odmítání pravidelného rytmu básně. Autoru *Pusté země* vytýkal cynismus a pesimismus. Podobně jako mnoho tehdejších recenzentů nepostřehl, že Eliotovu zkušenost pustiny a marnosti lidského osudu provází stesk po Bohu. Poslední jeho verše ukazují cestu k zmrtvýchvstání. Ani Eliot nesnášel Chestertona. Smíření mezi nimi nastalo teprve, když básník konvertoval do katolické církve v roce 1927. Virginie Woolfová komentovala Eliotovo obrácení těmi slovy: „Ode dneška ho můžeme pokladat za mrtvého. Stal se anglokatolickým vyznavačem Boha a nesmrtelnosti. Chodí do kostela. ...Je něco obscénního v živém člověku, který sedí u ohně a věří v Boha.“ Tato feministka po dvanácti letech spáchala sebevraždu.

V jedné družině

Jedním z těch, kteří rovněž nepochopili Eliotovu tvorbu, byl mladý C. S. Lewis. Pozdější autor *Letopisů Narnie* podobně jako Chesterton nebyl schopen přijmout avantgardní formy jeho básní. Teprve po letech vyznal: „Nikdy se mi nelíbila Eliotova poezie ani próza, ale když jsem ho poznal, zamiloval jsem si ho.“

Mezitím se v Lewisově životě mnohé změnilo. Spisovatel, který se jako mladík rozešel s křesťanstvím a během první světové války nabyt přesvědčení, že příroda je ďábelská, začal znovu věřit. Té proměně došlo v Oxfordu, kde přecházel středověkou a renezanční literaturu. Nemalý vliv měl na něho autor *Pána prstenů* John Ronald Reuel Tolkien, s nímž ho spojovalo hluboké přátelství. Za mnoho vděčil Chestertonovi. To všechno způsobilo, že se znovu začal modlit. „To, čeho jsem se tak obával, mě nakonec potkalo. Na jaře 1919

sem se poddal a uznal jsem, že Bůh je Bohem. Poklekl jsem a modlil jsem se u noc jako největší a nejzpozdilejší příšník v celé Anglii.“ Nestal se katolíkem jako jeho přítel Tolkien, pouze anglikánem, ale rozdily vyznání nebyly u nich nikdy předmětem sporu. „Za nejlepší a jedinou službu, kterou mohu prokázat nevěřícím bližním, je vysvětlit jim a bránit víru, kterou vyznávali takřka všichni křesťané všech dob.“

Tito a další spisovatelé uvedení v knize Josepha Pearceho jsou svědkové, kteří přenesli semeno víry přes chmurný věk a odkázali je 21. století.

Szymon Babuchowski
Gość Niedzielny 2. 12. 2007

* * *

Oscar Wilde (1854-1900)

Irský básník, prozaik a dramatik.

Největší popularitu mu přinesly jeho komedie, *Ideální manžel* a *Bezvýznamná žena*. Jeden z největších excentriků v literatuře, libertin a bisexuál, demonstrující svou zženštilost.

Jeho život se stal námětem dvou filmů. Dva týdny před smrtí vyznal: „Moje mravní zkáza je do značné míry i důsledkem faktu, že mi otec nedovolil stát se katolíkem. Umělecká složka církve a příjemná vůně její nauky by mě vyléčily z mé degenerace. Zamýšlím se, kam co nejdříve vrátit.“ V posledních chvílích života přijal křest.

* * *

Gilbert Keith Chesterton (1874-1936)

Anglický romanopisec, autor populárních *Povídek otce Browna*. Ve vtipných esejích útočil na pesimismus, nihilismus a dekadenci a představoval svou vlastní filozofii mo-

rálního optimismu a přitakání k životu. Obrátil se pod vlivem horlivého katolíka Hilaire Belloc. V *Ortodoxii* vyznal, že nejhlubší tajemství lidského života se dají nejlépe objasnit ve světle slov *apostolského vyznání víry*.

* * *

Thomas Stearns Eliot (1888-1965)

Jeden z největších básníků 20. století. V jeho básních, jako *Pustá země* a *Dutí lidé*, vlastní zkušenost prázdnoty a marnosti lidského osudu provází veliký stesk po Bohu. *Popeleční středa*, na-

psaná po obrácení, obsahuje fragmenty oslavující Pannu Marii. Na zprávu o jeho křtu reagovala feministka Virginia Woolfová slovy: „Ode dneška ho můžeme pokládat za mrtvého. Stal se anglokatolickým vyznavačem Boha a nesmrtelnosti a chodí do kostela. ... Je něco obscenního v živém člověku, který sedí u ohně a věří v Boha.“

* * *

John Ronald Reuel Tolkien (1892-1973)

Anglický spisovatel a filolog, autor trilogie *Pán prstenů*, románu *Hobit* a mytologie *Silmarillion*, je průkopníkem fantastické literatury. Znal na 30 jazyků (v tom i několik mrtvých).

Jeho tvorba je inspirována Biblií a mýty různých národů. Byl horlivým katolíkem. Tvrdil, že literární tvorba je pokračováním aktu stvoření světa. Jeho zásadou bylo, že pohádka musí přinášet radost a mít evangelijní aspekt.

* * *

Clive Staples Lewis (1898-1963)

Anglický spisovatel, historik, filozof, autor *Le-topisů Narnie* a *Kosmické trilogie*. Pocházel z anglikánské rodiny, ale v mládí se stal ateistou. Jeho návrat ovlivnilo přátelství s Tol-

kienem a četba Chestertona. Od té doby dal své tvorbě jediný cíl: „Za nejlepší a jedinou službu, kterou mohu prokázat nevěřícím bližním, je vysvětlit jim a bránit víru, kterou vyznávali takřka všichni křesťané všech dob.“

* * *

Malcolm Muggeridge (1903-1990)

Významný anglický novinář. Vyrůstal v atmosféře přesycené ideami socialismu. Bible se u nich v rodině otevírala, když se hledal ironický citát. On však ji četl tajně, „jako

by to byla zakázaná kniha“. Pak se vydal na cestu požitků. Zrady v manželství ho přivedly ke křesťanství. Vyznal, že „v honbě za štěstím našel jen přechodné příjemnosti, které se však změnily v páchnoucí maso“. Na jeho obrácení mělo vliv setkání s Matkou Terezou na jaře 1969 při natáčení filmu o misionářkách blízké lásky. Katolíkem se stal ve svých 79 letech.

Projev australského předsedy vlády Kevina Rudda

Muslimové, kteří chtějí žít podle islámského práva Sharia, byli ve středu 1. dubna 2009 vyzváni, aby opustili Austrálii, čímž se vláda zaměřila na radikály ve snaze odvrátit možné teroristické útoky. Předseda australské vlády řekl:

„Přistěhovalci, ne Australané, se musí přizpůsobit. Přijměte náš způsob života nebo odejděte. Jsem už unavený z věčných obav, zda jsme neporušili práva některých jednotlivců či dokonce celé jejich kultury. Od teroristického útoku na Bali jsme u většiny Australanů zaznamenali nárůst vlastenectví.

Naše kultura se vyvíjela během více než dvou století bojů, zkoušek a vítězství milionů mužů a žen, jež usilovali o svobodu. Naši mateřskou řečí je převážně angličtina, nemluvíme španělsky, libanonsky, arabsky, čínsky, japonsky, rusky nebo jakkoli jinak. Tudiž, pokud se chcete stát platnou součástí naší společnosti, naučte se náš jazyk!

Většina Australanů věří v Boha. Nejsou to žádní křesťanští extremisté nebo političtí lobisté. Vezměte na vědomí prostý fakt, že **právě křesťanští muži a ženy založili tento stát na křesťanských principech**, což je jasně zdokumentováno. A je jistě vhodné, aby to bylo vyobrazeno na stěnách našich škol. Pokud vás náš Bůh obtěžuje, či dokonce uráží, navrhuji vám, abyste uvažovali o jiné části světa jako svém domově, neboť Bůh je součástí naší kultury. My budeme nadále svobodně vyznávat svoji víru a nebudeme se vás ptát, zda to smíme dělat...

Vaši víru můžeme tolerovat, a nebudeme se ptát *proč tak věříte*. Vše, co žádáme, je, abyste vy respektovali tu naši a žili s námi v harmonii a pokojném soužití.

Toto je totiž náš dpmov, naše země a náš způsob života. Každému z vás zde umožníme žít, ale až po té, co skončíte se svými věčnými stížnostmi, nařikáním a požadavky, a také s urážením našich symbolů, naší vlajky, naší přísahy a našeho křesťanského přesvědčení, či našeho způsobu života. V opačném případě vám velmi doporučuji využít další přednosti naší skvělé australské svobody: **právo odejít**. Pokud zde nejste šťastni, odejděte! Nenutíme vás sem přijít. Sami jste požádali, abyste tu mohli žít. Tak přijměte zemi, která přijala vás."

Kéž by i Evropa a Amerika měla takto smýšlející a jednající politiky!!! To není žádný rasismus.

Převzato z internetu.

MLADÝM

Báseň, která prorazila

Báseň, která obletěla svět... báseň, která není pouhou básní a kterou by se měli rodiče a vychovatelé naučit paměti, a především uskutečnit to, co se v ní říká.

„Poprvé jsem publikovala Děti se učí to, co prožívají v roce 1954 v týdenní rubrice pro rodiny v jedné místních novinách v jižní Kalifornii. Měla jsem tehdy dvanáctiletou dceru a devítiletého syna. Byla jsem rodinným poradcem v pedagogickém programu pro dospělé v místní škole a ředitelkou pedagogické služby pro rodiče v mateřské škole. Ani v nejmenším jsem si nemyslela, že by se moje báseň mohla stát celosvětovým hitem.“ Tak hovoří Dorothy Law Nolteová, jejíž báseň v krátké době obletěla celý svět:

*Jestliže děti žijí s kritikami,
naučí se odsuzovat
Jestliže děti žijí s nepřátelstvím,
naučí se bojovat
Jestliže děti žijí se strachem,
naučí se být úzkostné
Jestliže děti žijí se soucitem,
naučí se sebelítosti
Jestliže děti žijí se směšností,
naučí se být nesmělé
Jestliže děti žijí se žárlivostí,
naučí se cítit závist
Jestliže děti žijí s ostudou,
naučí se cítit vinnými
Jestliže děti žijí s povzbuzováním,
naučí se sebejistotě
Jestliže děti žijí s tolerancí,
naučí se být trpělivé
Jestliže děti žijí s chválou,
naučí se oceňovat
Jestliže děti žijí s přijetím,
naučí se milovat
Jestliže děti žijí se souhlasem,
naučí se mít rády samy sebe
Jestliže děti žijí s uznáním,
naučí se tomu, že je dobré mít nějaký cíl
Jestliže děti žijí s dělením se,
naučí se být velkorysé
Jestliže děti žijí s poctivostí,
naučí se být upřímné
Jestliže děti žijí s korektností,
naučí se, co je spravedlnost*

*Jestliže děti žijí s laskavostí a s tím,
že si jich někdo váží,
naučí se uctě
Jestliže děti žijí s jistotou,
naučí se důvěřovat sobě a bližnímu
Jestliže děti žijí s dobrotivostí, naučí se,
že svět je krásným místem pro život*

Báseň jednoduchým způsobem vyjadřuje velmi salesiánský pedagogický princip: nejmenší děti se učí jedině ze zkušeností sdílených s dospělými, kteří jsou pro ně významní.

Doktorka Nolteová tvrdí, že prostředí a citový model rodiny utvářejí základní osobnostní struktury dětí. Většina otců a matek chtějí být skutečně laskavými, chápajícími, ochotnými, upřímnými a spravedlivými vůči svým dětem. Jejich příprava ohledně metod a technik vzájemné interakce je téměř vždy nedostatečná. Spěch a starost o hmotné věci zničí i ty nejlepší úmysly. Samozřejmě, že neexistují rodiče, kteří se ráno vzbudí a řeknou partnerovi: „Vymyslel jsem čtyři výborné způsoby jak zničit sebedůvěru našeho malého Marečka: odsuzovat ho, zesměšňovat ho, zostuzovat ho a neřikat mu pravdu.“ Nikdo nechce úmyslně zraňovat své děti, a přesto rodiče dělají právě toto. I když to nemají v úmyslu.

Sedm záporných věcí

Báseň začíná sedmi velice destruktivními momenty, které mohou ohrozit dětskou osobnost. Začíná se kritikou. Jedná se o nejběžnější postoj, který se projevuje napomínáním, neustálými stížnostmi a ustavičným hubováním. Nikdy nepřináší řešení a děti si začínají myslet, že „normální“ reakcí na problémy je si na ně stěžovat. Stále častěji děti vyrůstají v ovzduší plném nepřátelství, potlačovaného hněvu, strachu a agresivity.

Naše kultura nás zásobuje mnoha příklady násilí a boje. Stejně tak se tomu děje ve škole, na ulici i na sídlišti. Děti mohou rovněž vidět a slyšet, jak se jejich rodiče hádají mezi sebou, nebo se svými nadřizenými a sousedy. Žijí-li děti v agresivním ovzduší, cítí se zranitelné. Některé reagují tím, že se stanou násilnými a útočnými, jiné jsou naopak úzkostné a nejisté.

Soucit, sebelítost, směšnost a ostuda jsou odvrácenou stránkou růstu. Všichni jsme někdy objektem výsměchu nebo sarkasmu. Je velmi důležité, aby se děti naučily, že je možné se mýlit, aniž by se dočkaly posměchu. Rodiče jim mohou dát ten nejkrásnější dárek: udělat z domova bezpečný přístav, kde by děti mohly počítat s tím, že alespoň zde mohou být prostě svobodně sebou samými. Tímto způsobem je možno zneškodnit další destruktivní pocit: žárlivost, která vede k závist, soutěžení a neustálé konfrontaci. Rodiče se musí naučit oceňovat to, co je v každém dítěti jedinečné, a pomáhat dětem hodnotit sebe samé, přijímat se a vyrůstat s dobrým míněním o sobě.

Bruno Ferrero, Salesiánský magazín 2/2009

VYDEJTE SE S NÁMI PO STOPÁCH HISTORIE

Cesta k národní svobodě

Řeč profesora Josefa Kalvody pronesená 12.října 1986
na III. Symposiu národní obrody v Lisle u Chicaga (1)

Prof. Josef Kalvoda
zemřel před deseti roky 8.března 1999

Skutečnost, že socha Panny Marie v exilu čeká na návrat do Prahy, aby tam byla postavena na místo, kde stávala socha Panny Marie vítězné, stržená pražskou lůzou v listopadu 1918, je svědectvím o pokračující nesvobodě Čechů a Slováků. Nutí nás k zamyšlení o příčinách této neblahé situace a o smyslu a úkolu našeho exilu.(2)

Problémem českého národa a myšlenkou jeho osvobození jsme se zabývali už od doby Mnichova, od začátku druhé světové války. Skončila sice porážkou nacismu, ale během válečných let udělal Edvard Beneš základní kroky k nastolení nové totality.(3) Až o příčinách komunistického vítězství bylo hodně napsáno a je nám jasné, že Československo se nestalo sovětským satelitem přes noc, jsou mezi námi stále ještě ti, kteří se domnívají, že teprve „vítězný únor“ nastolil komunistickou diktaturu. Ti, kteří se zabývali studiem dokumentů a archivních materiálů, poukazují na Benešovu spolupráci se Sovětským svazem už v letech třicátých a

pak na jeho osudnou cestu do Moskvy, během níž 12.prosince 1943 uzavřel smlouvu se Sovětským svazem na dobu dvaceti let. Tím bylo Československo zavlečeno do sovětské zájmové sféry a dán základ k poválečnému režimu budovanému na Košickém vládním programu, který byl programem komunistické strany.(4)

V historické analýze je ale možno jít dále než jen k roku 1943. Lze poukázat na dobu první světové války, kdy během roku 1918 byli bolševici po revolučním převzetí moci ještě velmi slabí a československý armádní sbor se mohl spojit s protibolševickými silami v Rusku a porazit je. Je známo, že Tomáš G. Masaryk vůči bolševikům hájil zásadu neutrality, zatímco jiní Češi a Slováci v Rusku byli přesvědčeni, že bolševiky bylo nutno porazit a tím zbavit Evropu a celý svět bolševického nebezpečí. Bohužel názor, že bolševismus byl ruskou záležitostí a nikoliv světovým problémem, převládl i v poválečném Československu.(5)

S odstupem času je nám jasné, že odpůrci tohoto názoru měli pravdu a že viděli dále do budoucna než falešní proroci a hlasatelé neutrality. Viděli, že Československo bude jednou ohroženo nově povstalým Německem a že bude potřebovat podporu svobodného, demokratického a národního Ruska, na rozdíl od Ruska ovládaného bolševiky, v němž viděli spojení Německa. Pakt Molotova s Ribbentropem ukázal, že měli pravdu. Byli umlčeni dávno předtím, než následkem tohoto paktu válka začala.(6)

Snažíme-li se vypátrat příčiny nesprávného názoru a nesprávné politiky, jdeme-li k jádru věci, pak musíme dojít k závěru, že postoj vůči bolševismu v Rusku a jinde, spolupráce s komunisty během války a po válce byly následkem oportunismu, neochoty vidět věci tak, jak jsou, tj. nevidět

v komunismu zlo a kolaborovat s ním. Byl to následek krátkozrakosti a mravního padku. Převládl názor, že nejsme strážníky našich bratří. Tato mravní neutralita, amoralnost, která je vlastně nemoralností, v dala krok za krokem k vítězství komunismu u nás i jinde. Stručně řečeno, jádrem našeho problému je mravní úpadek, odklon od základních principů křesťanské morálky.

Pokles morálky soukromé i veřejné projevoval v českém národě už od doby první světové války, kdy bylo hlášáno heslo „Pryč od Říma!“. Druhá světová válka naučila více lidí lhát, klamat sebe a druhé. Jeden český publicista (7) napsal, že jak Češi, tak i Čecháčkové mají schvátit sebeklamu úžasnou. I když je možno mít výhrady k této generalizaci, je mezi námi dosti těch, kteří zaměňují iluze s realitou. Namísto staré křesťanské zásady „vaše řeč budiž ano ano, ne ne“ se stala mnohým životní formou švejkovina, přetvářka či skutečná kolaborace se zlem. Život se lže a ve lži. Machiavellismus, dvojitá morálka, měření dvojím loktem a svačkový zákon sobectví byly mnohými povýšeny na normu a hlásají se pod rouškou tebe mých, jako jsou osobní zájem, národní zájem, společenský zájem, politická únosnost či neúnosnost, anebo státní zájem převyšující principy osobní morálky.(8)

V údobí mezi dvěma světovými válkami byli u nás teologové, sociologové, mravokárci, mezi něž patřili otcové jezuitů Adolf Kajpr a František Krus. Je možno rovněž zmínit o časopise Sdružení katolické mládeže, Dorost, či o Josefu Floriánovi ze Staré Říše a jiných, kteří varovali národ před mravním rozkladem, hlásali mravní obrodu a návrat ke křesťanským tradicím a hodnotám. Hlasy těchto lidí byly ale často hlasem volajícího na poušti.(9) Vedení státu bylo v rukou těch, kteří ve své krátkozrakosti viděli obvykle v

ci ze zorného úhlu sebezájmu, amorálnosti a sobectví.

Ríká se, že národ má takové predstavitelov a vedouci, jaké si zaslouží či jaké si zvolí. Vím z historie, že ovce si někdy volí vlka za svého vůdce. V tomto případě nelze dávat vinu pouze vlkům, ale i oněm ovčím, které je volily. Proč bylo jen málo těch, kdo hlasitě protestovali proti orientaci československé zahraniční politiky v letech dvacátých a třicátých? Proč masakry miliónů lidí v Sovětském svazu zavinené bolševiky neotevřely všem lidem oči? Proč osud těchto miliónů byl tak mnohým lidem lhostejný? Proč byla v roce 1935 ratifikována smlouva se Sovětským svazem? A proč v době Mnichova Beneš opět prosadil svou vůli a kapituloval, ač lid i armáda chtěly bojovat?(10)

Jeden britský politik napsal o Benešovi, že byl krátkozraký ve svých jednáních se Stalinem v letech třicátých, že nechápal, jak dlouhou lžici je třeba mít při jedení polévky s ďáblem.(11) Nechápal to on a nechápali to ani druzí. Nechtěli vidět následky kolaborace se zlem, ba ani nechtěli totalitu považovat za zlo. Tím se zase dostáváme zpět k základnímu bodu, že jádrem českého problému je odklon od křesťanské morálky a od základních křesťanských ctností, mezi nimiž je v řadě neposlední statečnost.

Musíme mít odvahu nazývat věci pravými jmény a obléci se přímo ve zbroj Boží, ozbrojit se mečem pravdy. K mravní obrodě je nezbytné řídit se příkázáními Božími, tj. milovat Boha, Pravdu nadě vše a milovat bližního jako sebe samého. Základním předpokladem k osvobození národa je tudíž změna postoje jeho příslušníků vůči Bohu – Pravdě a vůči bližním. Musíme hájit nespravedlivě obviněné a pranýřovat jejich pronásledovatele a lháře. Měli bychom se podobat onomu poutníkovi, který miloval Pravdu Boží a byl ochoten za ní jít třeba až na konec světa.(12)

Minulého roku jsme oslavovali jedenáctisté výročí smrti sv. Metoděje. Se svým bratrem Cyrilem byli roku 1980 prohlášeni papežem Janem Pavlem II. za spolupatrony Evropy. V jubilejním roce se konaly oslavy v Římě, na Velehradě, Levoči, Djakovu (Jugoslávie), Midlandu, Uniontownu (Kanada) a Ellwangu (Spolková republika Německo). Bylo vzpomenu,

že v Ellwangu byl sv. Metoděj vězněn německými biskupy. Trpěl nevinně, ale neztratil víru a naději. Pak se v Římě ospravedlnil z nespravedlivých obvinění a vrátil se na Moravu jako arcibiskup.

Uvěznění sv. Metoděje nám připomíná, že jsou lidé, kteří se neštítí používat prostředků nečestných, včetně lži, k dosažení svých osobních i politických cílů i mezi těmi, kteří si říkají křesťané. Komunistům ovšem vždycky účel světil prostředky. Zápas mezi dobrem a zlem existoval v dobách sv. Metoděje právě tak jako i dnes. Za lidi zlé vůle je třeba se nejenom modlit, aby se obrátili k dobrému, ale také jim odporovat. Jak už to řekl před mnoha lety Edmund Burke: „Aby zlí lidé vítězili, stačí, když dobří lidé mlčí.“(13) Vždyť i sám Ježíš vyhnal kupčičky z chrámu se slovy: „Dům můj je dům modlitby, ale vy jste z něho udělali peleš lotrovskou.“ Za příchod království Božího se mají křesťané nejen modlit, ale také i k tomuto cíli pracovat a o něj usilovat.

Často se setkávám s otázkou, zda je možné, aby došlo v dohledné budoucnosti k osvobození českého národa. Musíme rozlišovat mezi možným a pravděpodobným a nezaměňovat tyto dva termíny. Co je možné, nemusí být nezbytně pravděpodobné. Například, kdyby došlo v Sovětském svazu k vážné roztržce mezi vůdci komunistické strany, kdyby dvě frakce začaly mezi sebou bojovat o moc a kdyby každá z nich měla na své straně část tajné policie a armády, pak by mohlo dojít k odvolání sovětských vojenských jednotek z Československa a snad i z celé středovýchodní Evropy. V tomto případě by bylo nutné, aby Češi a Slováci měli odvahu povstat a svrhnout vládu komunistů. Museli by mít dostatek statečnosti a vůle k vítězství; museli by mít mravní sílu k boji se zlem.(14)

Tedy jsme zase zpět u jádra českého problému a důležitosti práce pro mravní a duchovní obrodu národa. Bez této obrody nelze očekávat, že by se národ mohl osvobodit od poroby duchovní i fyzické.

Jaký je tedy náš specifický úkol? Co máme dělat? Máme svobodnou vůli, a tedy se můžeme rozhodnout pro život v pravdě, nikoli pro život ve lži a se lží. Žijeme v zemích, kde nad námi nevisí Damoklov meč státní bezpečnosti a hrozba zatčení. Můžeme tedy nazývat věci pravými jmé-

ny, pravdu pravdou a lež lží a máme možnost postavit se do řad spravedlivých a proti těm, kteří si sice rádi hrají na vůdce, ale nemají k tomu ani politické, ani mravní oprávnění. Nebudeme-li mít k tomu vůli a odvahu, pak se nikdy nestaneme solí země, kvasem, který by prolnul základní strukturu české společnosti. Řečeno jinými slovy, není-li hledání pravdy smyslem českého exilu, pak tento exil nemá žádný smysl. Není-li boj za pravdu, právo a spravedlnost našim programem a naší povinností, pak jsme jen součástí onoho starého marasmu a stáda ovčí, které volily vlka. Česká otázka je a byla otázkou mravní.(15) Ti, kteří to nevidí či nechtějí vidět, nemohou vést národ ke spásě a svobodě. Vede-li slepý slepého, oba spadnou do jámy.

Existují periodika, která si říkají, že jsou křesťanské orientace, a která neváhají otisknout nepravdy, ale nechtějí otisknout pravdu.(16) Od těch nelze očekávat pomoc na národní obrodě. Totéž platí o jednotlivcích, kteří se klaní mamonu či se sklání před rádoby vůdci vydávajícími se za mocné tohoto světa, ale kteří se v minulosti chovali zbaběle či oportunisticky.

Exil je jen malou ratolestí národa, který ve zdrcující většině žije doma. Může s ním komunikovat prostřednictvím sdělovacích prostředků a tím i ovlivnit vývoj za železnou oponou. I když je nezbytné, aby sdělovací prostředky, včetně Hlasu Ameriky, BBC, Svobodné Evropy, rádia a televize v Německu a Rakousku, věnovaly hodně času zprávám o běžných událostech, měly by se více zabývat základní věcí, kterou je mravní a náboženská obroda národa. Lidé nemohou být uspokojeni filosofií marxismu-leninismu, protože nemá odpověď na základní otázky, jako odkud člověk přišel, kam jde a jaký je smysl jeho života.

Proto lidé budou stále hledat to, co bude jejich životu dávat smysl. Budou stále toužit po naplnění života.(17) Zvláště mladí lidé hledají a budou hledat pravdu o minulosti i přítomnosti a budou hledat východisko z dnešní situace. Důkazem toho je účast na poutích, zvláště na mariánských poutních místech. Jestliže se vloni na Velehradě shromáždil více než stotisícový zástup věřících u příležitosti jedenáctistého výročí smrti sv. Metoděje, pak máme důvod věřit, že se podobné zástupy

budou shromažďovat i v budoucnu, kdykoliv se k tomu naskytne příležitost. Rozhlasové stanice a sdělovací prostředky vůbec musí věnovat těmto hledajícím zástupům pozornost. Je nanejvýš žádoucí, aby lidé, kteří naslouchají zahraničním a televizním stanicím v soukromí svých domovů, měli příležitost slyšet úvahy a přednášky o mravních následcích kolaborace se zlem a srovnávat je s životem v pravdě, s životem podle zásad Božích přikázání. Zlo musí být poraženo zbraněmi duchovními. Musíme proti němu bojovat. Bez boje není vítězství!

Ti, kteří promlouvají k národu doma i zde, by měli stále zdůrazňovat, že režimy přicházejí a odcházejí, ale národ věrný křesťanské morálce a křesťanským tradicím a kultuře, zůstává. Tato myšlenka byla vyjádřena už ve staré cyrilometodějské hymně: „Nezhyne rod, jenž věřit neustane. Dědictví otců zachovej nám, Pane!“ Řečeno jednou větou: Bez národní obrody nebude národní svobody! (18)

Poznámky:

připravil Mgr. Jan Cholínský

(1) Josef Kalvoda (1923-1999) byl český exulant, který se stal úspěšným americkým univerzitním profesorem. Po půlročním komunistickém věznění pro svou poválečnou protikomunistickou činnost v řadách lidové strany uprchl v listopadu 1948 do zahraničí, kde nejprve pracoval jako nemocniční ošetřovatel a dělník. Ve Spojených státech vystudoval politologii, historii a ústavní právo, získal doktorát na prestižní Kolumbijské univerzitě v New Yorku a v roce 1957 nastoupil kariéru vysokoškolského profesora. Již na počátku svého exilu se aktivně zapojil do protikomunistického odboje a působil jak mezi českými exulanty, tak později i mezi americkou politickou a akademickou elitou. V padesátých a šedesátých letech byl předsedou Českého křesťansko-demokratického hnutí v exilu, které v roce 1954 podalo vládě a Kongresu Spojených států memorandum s návrhy na vedení studené války, jež vyvolalo diskuse a zájem mnoha amerických politiků. V souladu se svým římsko-katolickým náboženským vyznáním Kalvoda spatřoval možnost obrody komunismem devastované společnosti ve vlasti obratem lidí k duchovním hodnotám a křesťanským tradicím. Ve své odbojové i akademické práci zastával konzistentně důsledná a nekompromisní etická stanoviska a stal se pro početné souvěrce a souběžníky uznávanou autoritou. Prof. Josef Kalvoda byl také aktivním účastníkem Sym-

posií národní obrody pořádaných Stálou konferencí křesťanských veřejných pracovníků českého exilu v osmdesátých letech v Lisle u Chicaga pod záštitou tamního českého benediktýnského kláštera, za hojně účasti českých katolických exulantů ze Spojených států a Kanady.

(2) Mramorová socha Panny Marie v exilu byla zhotovena na podnět Ambrože L. Ondráka, opata kláštera Sv. Prokopa v Lisle u Chicaga a v roce 1954 posvěcena v Římě kardinálem Mearou v přímém zastoupení nemocného papeže Pia XII. Náklady spojené se zhotovením sochy byly uhrazeny ze sbírky českých exulantů. Socha, která byla pojmenována Panna Maria v exilu, byla určena pro mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze, který měl být v budoucnu obnovený, a měla symbolizovat návrat tradiční křesťanské víry do vlasti po pádu komunismu. Po vysvěcení v Římě byla převezena do Spojených států a dočasně umístěna na nádvoří kláštera v Lisle. Po pádu komunismu usiloval Ondrákův následovník, opat Valentin Skluzáček, za podpory katolických aktivistů z řad českých exulantů o převoz této sochy do Prahy. V březnu 1990, při své první návštěvě svobodné vlasti byl prof. Josef Kalvoda přijat Františkem kardinálem Tomáškem a během dvouhodinové audience bylo jedním z hlavních témat jejich rozhovoru zajištění převozu sochy do Prahy a prosazení jejího umístění na Staroměstské náměstí. Prof. Kalvoda žádal kardinála o podporu v této snaze, kterou chtěla část exilové katolické obce projevit svůj poměr k vlasti a naplnit vizi opata Ondráka. Kardinál souhlasil, ale upozorňoval Kalvodu na možné potíže s úředním povolením pražského národního výboru a s předsudečným protikatolickým smýšlením mnoha lidí. Převoz se tehdy nakonec neuskutečnil z důvodu zamítavého stanoviska výboru utvořeného s církevních představitelů, jemuž předsedal biskup Antonín Liška, který přijal rozhodnutí, že pro Staroměstské náměstí má být vytvořena socha zcela nová. Panna Maria v exilu byla do vlasti převezena až v roce 1993, kdy byla také umístěna na vyhlídkovém místě u Strahovského kláštera. Prof. Kalvoda byl členem organizačního výboru pro převoz sochy a na zajištění dopravy přispěl vysokou finanční částkou.

(3) Prof. Kalvoda byl jako historik zaměřen na dějiny střední a jihovýchodní Evropy a zejména pak Československa dvacátého století. Jednou z jeho priorit byl výzkum československé zahraniční politiky během druhé světové války a příčin zkomunizování Československa, na který se mohl soustředit mj. díky grantu Hooverova institutu při Stanfordské univerzitě ve Washingtonu a povolení prostudovat tajné materiály ministerstva zahraničí Spojených států. Dospěl k názoru, že hlavní odpovědnost

za vítězství komunismu v Československu nesl prezident Edvard Beneš, který autokraticky řídil československý zahraniční protinacistický odboj a učinil v průběhu války sovětskému diktátorovi Stalinovi dalekosáhlé závazky, čímž připravil půdu k nastolení poválečné totality. Své závěry Kalvoda publikoval v úspěšné knize *Czechoslovakia's Role in Soviet Strategy* (Washington 1978 a 1980, česky *Role Československa v sovětské strategii*, Kladno 1999). Nejnovější výzkumy Kalvodovy teze o Benešově abnormálně vstřícné prokomunistické politice potvrzují, byť se současná česká historiografická obec v drtivé většině s Kalvodou neztotožňuje v otázce Benešovy odpovědnosti a motivace. Většina současných českých historiků nezastává názor, že šlo o Benešovo morální a státnické selhání, ale přikládá se spíše k závěru, že se jednalo o osudovou nezbytost, která neměla alternativu. Současní čeští historikové mají za to, že Edvard Beneš byl přesvědčený demokrat a odpovědný státní zátímco Kalvoda jej považoval za autokrata a nezodpovědného egoistu. Současní historikové zastávají názor, že německá hrozba a zároveň protiněmecké a prosocialistické smýšlení představitelů domácího protinacistického odboje většiny národa ospravedlňovaly Benešovo rozhodování, zatímco Kalvoda zastával názor, že Beneš byl veden snahou o zajištění vlastní poválečné mocenské pozice bez ohledu na tradiční principy práva a demokracie. Poukazoval na politické alternativy: na možnost spolupráce s polským protinacistickým odbojem v Londýně, kterou Beneš po výzvě sovětských představitelů zastavil, na možnost vyváženého postoju k Západu a Sovětskému svazu, na kterém Beneš rezignoval uzavřením československo-sovětské smlouvy, na možnost ofensivy Spojenců na Balkáně a osvobození vlasti západními armádami, kterou Beneš odmítal a sám propagoval sovětská stanoviska, na možnost obnovení liberálně demokratického politického systému, kterou Beneš nepřipustil a v souladu s komunistickými zájmy souhlasil s poválečným přijetím tzv. Košického vládního programu a zásadním omezením demokracie na možnost použít v únoru 1948 k potlačení komunistického převratu armádu, kterou Beneš nevyužil zdůvodňuje svůj postoj obavami z občanské války apod.

(4) Podle výše zmiňovaných Kalvodových tezí byli vedle komunistů a Beneše za zotročení Československa dále spoluodpovědní také politici, kteří v Moskvě přijali komunistický vypracovaný tzv. Košický vládní program uchopili v květnu 1945 spolu s komunisty politickou moc na osvobozeném území někdejšího státu a nastolili politický systém Národní fronty, který omezil politickou soutěž, legislativu podřídil exekutivě, zpolitizoval justici a zavedl cenzuru a byl předstupněm režimu k

munistického. Z českých politiků byli prota-
gonisty Národní fronty vedle komunistů národní
socialisté (nejznámějšími byli ministři Petr
Zenkl, Hubert Ripka, Prokop Drtina, Jaroslav
Stránský) sociální demokraté (Zdeněk Fierlin-
ger, Bohumil Laušman, Václav Majer), lidovci
(Jan Šrámek, František Hála, Adolf Procház-
ka) a jejich nestraniční partneři (Jan Masaryk),
vesměs Benešovi oddaní přívrženci. Je s po-
divem, že současní čeští historikové sice ve-
směs poukazují na naivitu těchto politiků –
chtít vládnout společně s komunisty a opírat se
přitom o Stalina, ale zároveň mají tendenci
přehlížet, že tuto vládu Národní fronta realizo-
vala revolučním převzetím moci na úkor
podstatné části společnosti a že tento přechod
k tzv. lidové či limitované demokracii se
v mnoha ohledech podobal únorovému a po-
únorovému jednání komunistů.

(5) Další oblastí výzkumu československých
dějin, na kterou byl prof. Kalvoda zaměřen, je
vznik Československé republiky v roce 1918 a
s ním související události v době první světové
války. Po mnohaletém studiu pramenů včetně
unikátních archivních materiálů německého,
britského i amerického původu napsal knihu
Genesis of Czechoslovakia (New York 1986,
česky *Genese Československa*, Praha 1998),
která je v historiografii dodnes nepřekonaným
počinem na dané téma. V jedné z kapitol této
knihy Kalvoda dokumentuje činnost T. G.
Masaryka v roce 1917 poté co byl uznán jako
velitel československých legií v Rusku a jeho
osudové rozhodování. Masaryk tehdy silou své
autority prosadil dohodu s ruskými bolševiky a
vojenskou neutralitu vůči nim. Propagoval
názor, že bolševická revoluce je privátní ru-
skou záležitostí a jako velitel přibližně čtyřce-
tisíčového dobře vycvičeného a vyzbrojeného
československého vojska se rozhodl pro za-
chování neutrality v ruské občanské válce.
Českým a slovenským vojákům vštěpoval, že
není jejich úkolem vměšovat se do vnitřních
ruských záležitostí a odmítl poskytnout pomoc
tzv. bílým armádám, které zahájily s rudými
bolševiky boj na život a na smrt. Po válce
řekl Masaryk členům československé vlády, že
za účasti československých legií mohla být
bolševická revoluce poražena již krátce poté,
co vzplála. Kalvoda, který kriticky připomíná
tyto Masarykovy postoje v obou svých zmíně-
ných knihách i v dalších samostatných stu-
diích, zde ale není objevitelem dosud nezná-
mých faktů jako na jiných místech svých knih.
Na Masarykovu činnost v době bolševické
revoluce poukázal v tomto smyslu ve své
knize *Krví a železem* (Praha 1938) už historik
Antonín S. Kalina a před ním ji popsali na-
příklad legionář František Zuman (*Osvoboze-
něcká legenda I. a II.*, Praha, 1922 a *Osudné
rozhodování*, Praha 1927) nebo ruský profesor
Vladimír Lazarevskij (*Rusko a československé*

znovuzrození, Praha 1927). Opačný názor než
Masaryk měli tehdy v Rusku Josef Dürich,
poslanec agrární strany vyslaný do Ruska vůd-
ci české politiky Karlem Kramářem a Antonie-
nem Švehlou, aby tam hájil české zájmy, nebo
Václav Vondrák, ruský Čech, který byl jed-
ním ze zakladatelů československého vojska
v Rusku, ale oba byli Masarykovým vlivem ze
svých politických pozic odstaveni. Kalvoda je
dnes pro svůj kritický postoj k Benešovi a
k Masarykově politické praxi, včetně kritické-
ho náhledu na jejich vstřícnost k bolševikům,
považován za kontroverzního historika, neboť
tito dva státníci jsou prezentováni jako ne-
zpochybnitelné základní pilíře moderní české
státnosti. Kalvoda ovšem při svém hodnocení
prvních dvou československých prezidentů ne-
byl veden osobní averzí vůči nim, jak mu to
často s nádechem demagogie při nedostatku
jiných argumentů jeho oponenti připisovali a
připisují, ale jak opakovaně zdůrazňoval, pou-
ze věcně analyzoval a kritizoval jejich politic-
kou činnost. O své motivaci se zmínil v jedné
z přestřelek v exilovém tisku následovně:
„Jsem příslušníkem generace, která zažila, jak
Masarykem vybraný zástupce na prezidentský
úřad, oplývající ženevským optimismem, za-
vedl národ během jednoho desetiletí dvakrát
ke kapitulaci. (...) Hledal jsem odpovědi na
otázku, jak se to mohlo stát, že odchovanci
Masarykovy demokracie spolupracovali na
nastolení totalitního režimu v Československu.
Měl jsem příležitost být svědkem, jak lidé,
vychovaní hlasateli „humanitních ideálů“, byli
netolerantní a jak dovedli nelidsky jednat s pří-
slušníky vlastního národa nemluvě o Němcích
a Maďarech. (...) O Masaryka jsem se začal
zajímat, když jsem vyhledával materiál pro
knihu *Genese Československa*. Po důkladném
studiu dokumentů a materiálů v archivech
jsem zjistil, že byl velký rozdíl mezi tím, co
Masaryk psal, co se nám v čítankových člán-
cích k větní předkládalo a co ve skutečnosti
dělal“. (Slovo má historik, *Americké listy*,
5. 2. 1988)

(6) Kalvoda má na mysli předsedu národní
demokratické strany Karla Kramáře, již výše
zmiňované Josefa Düricha a Václava Vondráka
a další nepočetné politiky, legionáře a akti-
visty, kteří spatřovali v bolševismu smrtelné
nebezpečí jak pro Evropu tak i pro český
národ. Toto nebezpečí viděl i mladý Winston
Churchill, jehož výrok, že bolševické dítě mělo
být zaškrceno už ve své kolébce, Kalvoda
citoval v článku *Strážce bratra svého* (in:
Z bojů o zítřek III., Historické eseje, Kladno
1998). Neviděl je ovšem Masaryk, když znovu
odmítl již jako prezident využití českosloven-
ských legií k protibolševické ofenzivě, ani
Beneš, když uzavíral své dohody se Stalinem.

(7) Odkaz na literárního kritika a pře-
kladatele Václava Černého, který ve svých

třídílných *Pamětech* (Toronto 1977 a 1983,
Brno 1992-1994) reflektoval vývoj české spo-
lečnosti ve dvacátém století a nekompromisně
odsoudil český národní charakter. Kalvoda
sice vyjádřil sympatie Černého oddanosti svo-
bodě, ale vůči jeho názorům na český cha-
rakter byl kritický. V recenzi třetího dílu *Pa-
mětí o Černém* napsal: „Nechtěl, ba přímo si
zakazoval, zabývat se nejzákladnějšími otá-
zkami lidského bytí, tím, bez čeho nelze po-
chopit strukturu reality a vidět věci tak, jak
jsou. Nejde o boj mezi levicí a pravicí, jak se
mylně domníval, ale o zápas mezi dobrem a
zlem, pravdou a lží, svobodou a tyraníí. Jde o
přirozená práva jednotlivců a národů. [...] Jako
levicovní liberálové na Západě, i on, radikální
levicovní socialista vždy viděl nepřítele na pra-
vici, zatímco nepřítel lidských práv, lidské
svobody a důstojnosti byl na krajní levici, k níž
ho vždy táhly osobní sympatie. Pýcha ho
zaslepila, a tedy to, co píše o schopnosti sebe-
klamu u Čechů a Čecháčků, je názor, který
především platí o něm. Všeobecně platný není,
nikdy nebyl a doufáme, že ani nebude. V náro-
dě svatováclavském, cyrilometodějském a ma-
riánském jsou lidé, kteří se ve své denní praxi
řídí křesťanskými zásadami a kteří neklamou
sebe ani druhé. Vidí věci tak, jak jsou, a jejich
řeč je „Ano ano, ne ne!“ Nebojí se jít proti
proudu. Nezoufají. Mají naději“ (*Paměti Vác-
lava Černého*, in: *Z bojů o zítřek III., Histo-
rické eseje*).

(8) Ve svých populárně naučných článcích
Kalvoda často používal termíny „strážce bratra
svého“ a „svatý zákon sobectví“, jimiž ozna-
čoval prosazování mocenských ambicí jedno-
tlivců a skupin bez ohledu na etické principy
vycházející z duchovních zákonů a křesťanské
morálky. Tyto etické teze prostupují celé Kal-
vodovo žurnalistické dílo, ale Kalvoda na ně
poukazuje i ve svých historiografických pra-
cích. Jejich podstatu lze nalézt v článcích *Nežít
se lží*, *Strážce bratra svého*, *Paměti Václava
Černého*, *Křesťanství a politika* (in: *Z bojů o
zítřek III., Historické eseje*), ale také v závě-
rečných pasážích monografií *Role Českoslo-
venska v sovětské strategii* a *Genese Českoslo-
venska*. Kalvoda tento princip připomínal zvlá-
ště v souvislosti s texty (publikovanými v exi-
lu) rozčarováných zastánců někdejší Národní
fronty podrobenými po únoru 1948 perzekuci
(např. prof. Václav Černý, gen. Vladimír Pří-
kryl) nebo s osudem komunistických vůdců
(Rudolf Slánský), kteří se v kritických dobách
řídili svatým zákonem sobectví, nebyli strážci
svých bratrů – nezajímalo je, když se někomu
dělá křivda, ale později se divili tomu, že se
jich nikdo nezastal, když se sami stali „nevin-
nými“ oběťmi. Kalvoda se zde ovšem pouka-
zem na odklon mnoha jednotlivců od křesťan-
ské morálky v minulosti dotýká i ryze součas-
ného jevu, tj. příklonu většiny Čechů k ate-

ismu, resp. Konzumerismu, a přezírání křesťanské morálky, jejíž podstatu se ovšem v kultuře společnosti nepodařilo nahradit ani kolektivistickým komunismem, ani antropocentrickým humanismem.

(9) Kalvoda zde poukazuje na vzepětí české římskokatolické obce ve druhé polovině dvacátých let a v letech třicátých spojené s rozmachem katolických organizací, kvalitními periodiky a knižními vydavatelskými, jímž vytvářeli zázemí arcibiskupové František Kordač a Antonín Cyril Stojan i mnozí laičtí aktivisté. Těmto úspěchům církve však předcházelo obtížné první desetiletí v novém státě, které započalo vandalskými útoky na umělecká a architektonická díla s náboženskou symbolikou, z nichž nejznámějším bylo stržení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze. Ač se k římskokatolické církvi před první světovou válkou hlásilo 90 % českého obyvatelstva, poválečné nepřátelství značné části společnosti orientované nacionalisticky či internacionalisticky se stalo realitou odůvodňovanou někdejší sepiť církve s habsburskou monarchií a podněcovanou politicko-filozofickými doktrínami liberalismu a socialismu, jež vzešly z osvícenského racionalismu osmnáctého století. Svým dílem k této situaci přispěla i kampaň „Pryč od Říma“, již se aktivně účastnil i pozdější prezident T. G. Masaryk. Katolíci si však přece jen dokázali vydobýt v nové republice společenský respekt mj. také oslavami svatováclavského milénia v roce 1929 a pražským katolickým sjezdem v roce 1935, jehož se zúčastnilo na tři sta tisíc věřících. Také v době komunistického temna vycházely z katolického prostředí silné impulsy. Ať již to bylo orelské shromáždění na sv. Hostýně v srpnu 1948 na samém počátku této éry nebo akce desetiletí duchovní obnovy vyhlášená Františkem kardinálem Tomáškem, petice Augustina Navrátila za náboženskou svobodu či oslavy svatořečení Anežky české na konci komunistické epochy. K této poznámce lze ještě podotknout, že v současné české společnosti dominuje jednoznačná nadvláda novověkých sekulárních tradic. Vedle odkatolictění, resp. odnáboženštění, je možno poukázat třeba na to, jaká je všeobecná známost a neznámost významných českých spisovatelů – vedle Karla Čapka zde byl také Jaroslav Duřich, vedle Jaroslava Haška Jakub Deml, vedle Jaroslava Seiferta Jan Zahradníček, vedle Bohumila Hrabala Jan Čep, vedle Vladislava Vančury František Křelina.

(10) Na tyto otázky je obtížné nalézt správné odpovědi. Edvard Beneš kapituloval zřejmě proto, že si byl vědom krachu své zahraniční i vnitrostátní politiky. A protože již neměl silného spojence, jakým mu byla na mezinárodní scéně Francie a jakým mu byl doma T. G. Masaryk, nedokázal se sám postavit nepříteli

doby. Uchýlil se tedy pod ochranná křídla mocného komunistického diktátora Stalina v domněnku, že Stalin jeho náklonnost ocení a on sám bude mít z této přízně užitek. V roce 1935, tedy v roce, kdy byl Beneš zvolen prezidentem také hlasy komunistických poslanců, byla uzavřena československá smlouva se Sovětským svazem a jak prof. Kalvoda opakovaně připomínal vedle Karla Kramáře, který prohlásil: „Největší slovanská zrada byla [podpisem této smlouvy, pozn. J. Ch.] dokonána“, a strany Národní sjednocení proti tomu protestovala jen radikální pravice. To, co se dělo v meziválečné době v Sovětském svazu, bylo známo díky početné ruské emigraci, která se usadila jak v Československu, tak i ve Francii, jeho nejbližším spojenci, již od dvacátých let minulého století. Ve dvacátých a třicátých letech však byla většina českých politiků i občanů opilá obnovením a rozšířením (Slovensko, Podkarpatská Rus) české státnosti, a podle Kalvodových teorií přijala za svá „božstva“ Masaryka s Benešem namísto etických norem, jejichž nositelkou byla tradičně křesťanská mravouka.

(11) Oním politikem byl Clement R. Attlee, ministerský předseda Velké Británie v letech 1945-1951.

(12) Kalvoda zde odkazuje na postavu z knihy katolického spisovatele a politického vězně komunistického režimu Františka Křeliny. Na jiném místě Kalvoda připomíná Křelinova slova, když říká, že člověk může jít životem jako tulák, cestovatel nebo poutník. Tulák bezcílně bloumá z místa na místo, cestovatel se kochá krásami světa, ale poutník hledá pravdu Boží.

(13) Britský politik a spisovatel Edmund Burke (žil v letech 1729-1797) patřil mezi oblíbené myslitele prof. Kalvody. Byl odpůrcem krutosti páchaných za Velké francouzské revoluce a stal se významným představitelem politického konzervatismu. Český vyšla jeho nejproslulejší kniha Úvahy o revoluci ve Francii (Brno 1997). Jeho citovaný výrok má nadčasovou platnost a je pozoruhodně trefným mottem i pro občansky zodpovědné usilování v době současné spíše mediokratické než liberální demokracie.

(14) To se nakonec přihodilo – sovětská vojska dostala příkaz k neutralitě, čeští komunisté byli ponecháni na holičkách a Češi a Slováci povstali proti tyranskému režimu. Hlavním požadavkem statisíců demonstrujících lidí v Československu se stalo ukončení vlády komunistické strany. K roztržce v Sovětském svazu došlo až po revolucích ve střední a jihovýchodní Evropě. Vůdce jedné mocenské frakce Boris Jelcin v roce 1991 odstavil Michaila Gorbačova, podepsal dekret o zastavení činnosti komunistické strany a stal se vládcem demokratizovaného Ruska.

(15) Tato slova je možno vztáhnout i na současnost a problémy otevřené, demokratické společnosti počátku třetího tisíciletí. K uvedenému je možno ještě připojit názor autora těchto poznámek, že nejen „česká otázka“, „otázka“ každého národa a každé společnosti je otázkou mravní – čím více se morální společnost přibližuje objektivně platným duchovním hodnotám a z nich plynoucím mravním principům, tím je její kultura vyspělejší a lidé jsou šťastnější. Naopak, čím více existují těchto principů popírá (komunismus) ne relativizuje (postmodernismus), tím na tom hůře – o čemž svědčí i nepřehlédnutelné značně děsivé obrazy současných patologických jevů nejen v české společnosti, ale i celé západní společnosti.

(16) Kalvoda zde narážel na katolické a loňské periodika Hlas národa (Chicago), Lidé a dynské listy (Londýn) a Studie (Řím), které odmítla otisknout jeho polemické texty v nichž hájil památku svých zemřelých přátel poslance Jana Bruknera a novináře Rudolfa Kopeckého. Jak o tom svědčí dochovaná korespondence, Kalvoda si tehdy vůči redakcím zmíněných periodik Vojtěchu Vítovi, Janu Langovi a Karlu Skalickému nebral s vřelostí, ač všichni tři byli kněží. Vítovi napsal věci polemiky s Bohumírem Bunžou, v jímž hájil čest a činnost Jana Bruknera, který jako jediný český poslanec odvážil v roce 1948 zastat komunisty pronásledovaných slovenských poslanců Miloše Bugára a Jozefa Kernerého a jehož statečný postoj si podle Kalvody názoru Bunža neoprávněně přisvojuje v exilovém tisku: „Je nepochopitelné, že jako křesťan a kněz neváháte otisknout Bunžovy výmysly, ale odmítáte otisknout pravdu. Jakým jste to následníkem Kristovým? Ten neváhal jít pro pravdu na kříž, ale Vy ji nechcete ani otisknout. Čekáte snad, až proti Větrnému zahájím soudní řízení?“ K témuž případu píše Skalickému: „Je podivné, že se stále oháníte pravdou a sv. Janem, ale dáváte přednost pravdivému chvástání před pravdou. Chcete, abych Vám poslal dokumentaci, rád to učiním. Kristus neváhal jít pro pravdu na kříž, zdá se, že Vy si pro pravdu nechcete rozohnout dr. Bunžu a jeho manželku. Co si Bunža rvařil, má si vyjít.“

(17) Stejně tak nemohou být a nejsou lidé uspokojeni otupujícím materiálním ani virtuálním nebo emočním konzumerismem a relativistickou filosofií bezbřehé individuální svobody, jichž mohou hojně užívat po pádu komunistické totality. Mladí lidé sice již dnes běžně nehledají pravdu o národní minulosti, jak Kalvoda předpokládal, ale nepochybně značná část mladé generace hledá pravdu přítomnosti a o sobě samých. V otevřené společnosti, kde je samozřejmostí náboženská a akademická a názorová svoboda je k tomu

hledání spousta příležitosti, ale zároveň zde čeká mnoho nástrah a nabízí se mnoho cest, které nikam nevedou.

(18) Komunistický režim je dnes minulostí, stejně jako boj profesora Josefa Kalvody a dalších za jeho svržení. Český národ je svobodný, ale na prahu 21. století se musí potýkat s novými problémy. Nedostává se mu například většinou společnosti akceptovatelné jednotící hodnotové identity, pomíneme-li ovšem upínání se k sportovním úspěchům jeho reprezentantů či hojnou identifikaci s hodnotovým relativismem a egoistickým individualismem. Také pojetí historické identity, které nabízí moderní česká státnost, není smetlující. Stávající vzývání T. G. Masaryka a Edvarda Beneše jak politickou reprezentací, tak i většinou intelektuální obce, je pro mnoho lidí střední a starší generace nepřijatelné, zatímco většině mladých je zcela lhostejné. Pokud ovšem budeme na vymezení nějaké české hodnotové a historické identity přece jen trvat, pak můžeme poukázat na to, že zde existují její odlišné, ba dokonce zásadně odlišné verze. Je to přirozené a správné? Je tento stav žádoucím vedlejším efektem svobody nabyté po pádu komunistického panství? Je tato hodnotová rozmanitost důsledkem souznění s všeobecným směřováním západní civilizace a kultury? Skutečnost, že zde dnes chybí hlubší jednotící národní identita, ovšem nepopírá správnost Kalvodovy vize o potřebě obrody křesťanské morálky. Nehledě na to, že římskokatolická církev českou postkomunistickou a silně ateistickou společnost smelit nedokázala. Nestmelují ji ovšem ani vize o společné odpovědnosti za osud světa a o „nepolitické politice“ humanistického aktivismu, ani konzumerismus všech odrůd. Je zde sice ještě proklamovaná identita lidských práv, která ale nemá přesně vymezené hranice, a tudíž působí opět nesourodě, neboť míru práv jednotlivce vůči společnosti chápou různé společenské skupiny a různě zaměření jednotlivci zcela odlišně. Závěrem je tedy na místě konstatovat, že navzdory všem vědeckým racionalistickým námitkám a postmoderním úvahám a přes všechna „ale“ a „kdyby“ se i dnes křesťanská kulturní a morální identita, na kterou v Lisle prof. Kalvoda poukazoval, jeví jako nenahraditelná a slučování její podstaty s národní kulturou jako nezdravé. Na prahu třetího tisíciletí se v západní multikulturně orientované společnosti začínají objevovat vize o nutnosti hledání nového smysluplného kulturního paradigmatu ve vztahu společnosti a jednotlivce k věčným duchovním hodnotám. Ti, kteří se na tomto hledání hodlají podílet, by rozhodně měli dbát na odpovědný vztah k úctyhodné křesťanské tradici a na praktický společenský i individuální význam křesťanské etiky.

Sdružení přátel Josefa Kalvody

vyhlašuje vzdělávací a vzpomínkový cyklus

Rok prof. Josefa Kalvody

Naším cílem je připomenout životní dílo prof. Josefa Kalvody (15.1. 1923 Maleč – 8.3. 1999 Hartford), *vůdčího představitele křesťanského protikomunistického odboje, významného publicisty v exilu a úspěšného amerického univerzitního profesora dějin, politologie a ústavního práva*, u příležitosti desátého výročí jeho úmrtí. V rámci jednotlivých informačních, publikačních a pietních akcí cyklu chceme poukázat na Kalvodův

- 1) výrazný přínos protikomunistickému odboji,
- 2) opomíjený přínos české historiografii,
- 3) inspirující přínos katolického intelektuála a aktivisty.

Vedle vlastní oslnivé akademické kariéry, která vyvrcholila nabídkou členství v týmu poradců prezidenta Ronalda Reagana, přijal a naplňoval Josef Kalvoda jako své poslání boj proti komunistickému zlu a za přirozená lidská a občanská práva doma i ve světě a ve své exilové publicistické a přednáškové činnosti neúnavně poukazoval na příčiny zotročení své vlasti, za které považoval morální selhání politických vůdců a odklon společnosti od křesťanské morálky. Své názory shrnul v proslovu *Cesta k národní svobodě*, který připojujeme jako úvod k vyhlašovanému cyklu.

Ve svém soukromém, akademickém i politickém životě vycházel Josef Kalvoda důsledně a konzistentně z hluboce prožívané zbožnosti a z víry v objektivně platné mravní zákony vyjádřené křesťanskými hodnotami, tj. vírou v Boha a úctou k zjeveným Božím zákonům, úctou k individuální svobodě a důstojnosti člověka a mezilidskou solidaritou. Jeho životní běh byl prochnut pevnou vůlí nezpřonevřit se ani v nepříznivých podmínkách uprchlíka svým hřívnám a výzvám doby.

Pokud máte zájem připojit se k činnosti Sdružení nebo jen vyjádřit podporu této iniciativě napište nám prosím své jméno a zaměstnání na e-mailovou adresu jokalvoda@seznam.cz, případně vyvěste toto prohlášení na svých webových stránkách. Informace o všech aktivitách budeme průběžně publikovat na webových stránkách <http://nakl-dilo.sweb.cz/kalvoda/index.htm>, kde bude také aktualizován seznam všech, kteří se k tomuto cyklu připojili jako sympatizující.

Mgr. Jan Cholínský

Doc. RnDr. Vladimír Petkevič, CSc.

Program roku Josefa Kalvody

I. Informační činnost

duben 2009

1) Vyhlášení vzpomínkového cyklu

Rok prof. Josefa Kalvody

- oslovení veřejnosti a

římskokatolických institucí úvodním prohlášením

- rozeslání článku Cesta k národní svobodě

2) Otevření nových webových stránek

- aktualizace stávajícího webu a

doplnění o tuto kampaň

říjen 2009

3) Seminář Josef Kalvoda křesťan,

akademik antikomunista

- seminář pořádaný Křesťanskou akademií

listopad 2009

4) Otevření Osobního archivního fondu

Josefa Kalvody v knihovně Libri prohibiti

- zpřístupnění již zpracovaného a uloženého fondu v LP

prosinec 2009

5) Encyklopedické heslo Josef Kalvoda

- oficiální dodání zpracovaného hesla Josef Kalvoda

historickým ústavům Akademie Věd

II. Publikační činnost

6) Prodej aktualizovaného vydání životopisu

Poutník Josef Kalvoda

- zajištění reklamy a výhradní distribuce firmou

Kosmas

7) Distribuce aktualizovaného vydání knihy

Josefa Kalvody Z bojů o zítřek III. pedagogům,

vzdělávacím a křesťanským institucím

- nabídka bezplatného dodání knihy

8) Vydání knihy vybraných textů Josefa Kalvody

Cesta Edvarda Beneše k únoru 1948

- kritické vydání s komentáři současných

renomovaných historiků

9) Vydání knihy Jana Cholínského Nesmiřitelný rozkol

- vydání knihy o politických aktivitách a myšlení

českých exulantů

Výhledově

- 2. vydání knihy Genese Československa

- vydání vybrané korespondence Josefa Kalvody

s exilovými aktivisty

III. Vzpomínková činnost

10) Umístění pamětních desek

v Malči a Chotěboři

- návrh zastupitelům v Malči a

vedení gymnázia v Chotěboři

11) Umístění pamětního kamene u řeky Doubravy

- zorganizování pietní akce spojené se mší svatou

za Josefa Kalvodu

12) Návrh na udělení státního vyznamenání

Josefu Kalvodovi in memoriam

- dodání návrhu s příloženými podpisy KPR

What is a Catholic University?

The ongoing debate over the invitation extended to President Obama to give the commencement address at the University of Notre Dame continues to receive a good deal of secular media coverage, most of it accurate but lacking one essential component.

The Catholic Church's definitive and authoritative teachings regarding abortion and other immoral acts are well known. So, too, is President Obama's full and unqualified adherence to all of these immoral and murderous practices.

The public outrage expressed by hundreds of thousands of Catholics at his invitation has been reported as based on this fact and, that is correct, but it is not the sole basis for this expressed outrage.

The secular media has not reported sufficiently that the outrage stems also from the fact the priest who is president of Notre Dame has refused to obey the Church and has caused scandal to Catholics and non-Catholics alike.

This invitation is an inherent contradiction of the supposed Catholic identity of Notre Dame.

Let me review in part what the Church teaches all of us as to what makes such a school truly Catholic.

When Pope John Paul II visited the United States in 1987 he met with the leadership of Catholic universities in New Orleans.

In his address to them he said this: "The Catholic identity of your institutions is a complex and vitally important matter. This identity depends upon the explicit profession of Catholicity on the part of the university as an institution, and also upon the personal conviction and sense of mission on the part of its professors and administrators."

Notre Dame's chief administrator has failed in this regard and he has besmirched this entire school with this invitation which clearly violates what the Church requires of any such institution calling itself "Catholic."

In this same address the Holy Father concluded with both an exhortation and a caution when he said: "Undoubtedly the greatest challenge is, and will remain, that of preserving and strengthening the Catholic character of your colleges and universities - that institutional commitment to the will of God as proclaimed by the Catholic Church. This commitment is both an expression of spiritual consistency and a specific contribution to the cultural dialogue proper to American life."

Again, Notre Dame has failed and its president, a Catholic priest, is responsible for this egregious failure.

The Superior General of the Congregation of the Holy Cross wrote a nice letter to

President Obama asking him to reconsider his views on the sanctity of human life; he should have written an even nicer letter to the priest who is president of Notre Dame removing him from office for his disobedience to the Church.

Not only is the whole Catholic Church made to suffer in this case, but a particular group has been tainted and that group is the student body of Notre Dame.

They have a right to an education that is authentically Catholic in every aspect and they have been deprived of that right by what I call a "crypto-Catholic" administration.

I conclude with a citation from Pope John Paul II's Apostolic Constitution *Ex Corde Ecclesiae*: "If need be, a Catholic University must have the courage to speak uncomfortable truths which do not please public opinion, but which are necessary to safeguard the authentic good of society."

How is it that Notre Dame refuses to do this and still is so bold to call itself Catholic?

*Msgr. David Kagan
The Observer, April 17, 2009*

The Golden Metropolis in the heart of Europe

Treasures of the Old Town Square

There are at least 3 ancient cultural nuclei in Prague competing for artistic supremacy and sightseeing popularity. These are of course the Vyšehrad hill, the Hradčany hill and the Old Town Square. For the sheer concentration of unadulterated architectural styles and historical monuments most critics would probably choose the Old Town Square.

The church of Our Lady before Týn is one of the most distinguished gothic buildings in Prague. It seems odd that the largest and the oldest church in the Old Town does not face directly the square that it dominates with uniquely turreted steeples. This is due to the fact that the original church was a much smaller structure built in 1135 by the hospice of foreign merchants in the Týn Ungeld and was never intended to be a part of the Old Town Square. The Gothic church containing 3 naves was begun in 1365 by the masonry studio of Peter Parler. After 1380 he contributed the northern portal with a baldachin portico and a sculpted relief of "The Torment of Christ" in the tympanum. The interior is illuminated primarily by tall lancet shaped stained glass windows. The original groined ribbed vaulting is preserved in the lateral naves. The stone pulpit and tin baptismal font are of Gothic style, while most of the remaining furnishings are done in the Early Baroque. The church remained separated from the square by the building of the parish school later decorated with distinct Renaissance gables, the reason why the façade of the Týn Church should be viewed from a distance.

During the Hussite wars (1419 – 1434) the Týn Church became the main town church. From 1424 Jan Rokycana (later the first Hussite Archbishop) delivered his inflammatory sermons. Under the elected Hussite King George of Poděbrady the church was finally completed with the construction of the west gable and the addition of the two steeples. Originally the façade featured a statue of the king with a drawn sword and a golden chalice, a symbol of the Utraquist doctrine. These Hussite images along with the motto "The Truth Prevails" were removed after the Battle of the White Mountain in 1620 and replaced by a Madonna with

Child, a statue nearly 3 meters high with a golden aureole. The towers of Týn church are among the most impressive works of the Gothic architecture in Prague. They are the second highest after St. Vitus' Cathedral. The belfry contains the bell called Mary, cast by Tomáš Jaroš, who also created the largest bell at St. Vitus, the Sigmund. Mary is a smaller and slightly modified copy of Sigmund, weighing about 6½ tons and featuring imitation reliefs of Albrecht Dürer.

Like so many other Prague churches, the original Gothic aspects of the interior were replaced by the Baroque style. Behind the Gothic pulpit dating from the 15th century stands the marble tombstone of the celebrated Danish astronomer Tycho de Brahe who came to Prague in 1597 at the invitation of Emperor Rudolf II and assumed the position of the Chief Court astronomer and astrologist in 1599. The high altar bears a panel depicting the Assumption of Our Lady and the Holy Trinity by the Baroque Master, Karel Škréta, whose pictorial gallery includes other altar paintings of St. Adalbert, St. Joseph, St. Barbara and Annunciation of Our Lady.

Amongst the most valued buildings facing the Old Town Square in front of Týn church is the House at the Stone Bell, an early Gothic building which exudes an air of solemn dignity in contrast to several neighboring houses with exuberantly decorative façades. During the reign of John of Luxemburg (1310 – 1348) this early Gothic building was transformed into an impressive yet solidly restrained little place which probably functioned as a royal residence for Queen Elizabeth, daughter of Wenceslas II and mother of King Charles IV.

There are many other remarkable buildings in the Old Town Square whose picturesque façades create a kaleidoscope of colors. Among these townhouses we must mention the Štorch's House enriched by the 20th century sgraffiti of Mikoláš Aleš and the adjacent buildings with unique house signs: The Stone Lamb, The Stone Table, Lazar's House, The Golden Unicorn, The Golden Camel, The Storks, The Golden Crown, The Red Fox, The Blue Goose etc.

Another unforgettable architectural landmark in the Old Town Square is the Church of St. Nicholas. The original shrine was built diagonally from the Týn Church by German colonists during the 13th century. It was later reconstructed in both Gothic and Baroque

styles but it was demolished in 1724. An abbot of an adjacent Benedictine Monastery, Anselm Vlach, oversaw the plan of Kilián Ignác Dienzenhofer, a famous Baroque architect of German ancestry, and the construction of this ecclesiastical gem was completed within three years (1732 – 1735). In 1787 by the decree of Emperor Josef II this beautiful church was desecralized and used to store corn and furniture and ended up as a concert hall. In 1871 the church was again consecrated by the Russian Orthodox Church which reintroduced regular divine service. Finally, during the religious upheaval of the early years of the Czechoslovak Republic the church was expropriated for the service of the newly established Czechoslovak Hussite Church. Because of the fine acoustics the Church of St. Nicholas is once again used mainly as a concert hall.

On the north side of the Old Town Square there stands a bronze memorial to Master John Huss. Unveiled in 1915 this massive bronze sculpture was created by Ladislav Šaloun to commemorate the 500th anniversary of the burning of this religious reformer and university master. A group of Hussites and religious exiles who left after the Battle of the White Mountain comprise this gigantic group monument which symbolizes the tempestuous and tragic events in Czech history. Sadly, the religious column of Virgin Mary originally located near the Týn Church which was torn down by a fanatical mob in 1918, still awaits its restoration.

The Old Town Square contains so many attractive, historically and esthetically significant features that in order to thoroughly scrutinize these cultural treasures one would need an extensive amount of time and perhaps several visits to this area. Unfortunately the square has become a victim of its own success. This popular tourist mecca has been exploited by too many unscrupulous commercial developments which include makeshift outdoor restaurants featuring mediocre comestibles at exorbitant prices, dubious entertainment, and kiosks with trivial souvenirs that attract milling crowds as well as cunning pickpockets. The best time to visit the Old Town Square seems to be at daybreak to avoid the throngs of mesmerized curiosity seekers.

Tony Jandáček

*Photo on back page - Jaroslav Šetelík:
Týn Church and Marian Column (before 1918)*

